

VISITATIERAPPORT EXPERIMENT LEERUITKOMSTEN

Beperkte opleidingsbeoordeling

**Opleiding tot leraar voortgezet
onderwijs van de tweede graad in
Engels, Duits, Frans, Nederlands
deeltijd**

Hogeschool Rotterdam

**De kracht van
kennis.**

VISITATIERAPPORT EXPERIMENT LEERUITKOMSTEN

Beperkte opleidingsbeoordeling

**Opleiding tot leraar voortgezet
onderwijs van de tweede graad in
Engels, Duits, Frans, Nederlands,
deeltijd**

Hogeschool Rotterdam
Instituut voor lerarenopleidingen

CROHO nr. 35195, 35193, 35196, 35198

Hobéon Certificering

Datum

10 februari 2022

Panel

Kernpanel:

Drs. R.B. van der Herberg, Dr. B. Koster, Drs. H.M. Claessen en D. Da Silva Valadares

Experiment Leeruitkomsten:

M. Laarman (voorzitter), Drs. M. Scholman

Student:

D. Da Silva Valadares

Secretaris:

G.C. Versluis

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	6
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN CLUSTER TALEN	10
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL CLUSTER TALEN	30
6.	AANBEVELINGEN CLUSTER TALEN	31
BIJLAGE I	Scoretabel	32
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	34
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	42
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	45

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Rotterdam
status instelling	bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 16 september 2019
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	<ol style="list-style-type: none">1. Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels2. Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits3. Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans4. Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands
registratienummer croho	<ol style="list-style-type: none">1. 351952. 351933. 351964. 35198
domein/sector croho	Onderwijs
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	bachelor
graad en titel	Bachelor of Education
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	Algemeen Vormend Onderwijs (avo) en Beroepsgericht Onderwijs (bgo)
locatie	Rotterdam
variant	Deeltijd in het experiment leeruitkomsten
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	12 en 14 oktober 2021

2. SAMENVATTING

Het Instituut voor Lerarenopleidingen (IvL) van Hogeschool Rotterdam leidt studenten op tot tweedegraads leraar Engels, Duits, Frans, Nederlands, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Maatschappijleer, Algemene Economie, Bedrijfseconomie, Wiskunde, Natuurkunde, Biologie, Technisch Beroepsonderwijs en Associate degree (hierna: Ad) onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs.

De beoordeelde tweedegraads lerarenopleidingen Engels, Duits, Frans en Nederlands van Hogeschool Rotterdam die met hun deeltijdvariant participeren in het experiment leeruitkomsten vertonen een verstrekkende gelijkenis, qua doelstelling, structuur en reikwijdte van de onderwijsleeromgeving, wijze van toetsen en beoordelen, deskundigheid personeel en voorzieningen. Dit maakt het mogelijk op algemeen niveau kwalitatieve uitspraken te doen die voor de onderzochte opleidingen in het experiment gelden.

Over de reguliere varianten van de tweedegraadslerarenopleidingen van Hogeschool Rotterdam en over de tweedegraads lerarenopleiding Technisch Beroepsonderwijs en de Ad onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs die participeren in het experiment leeruitkomsten zijn afzonderlijke beoordelingsrapporten (per cluster) geschreven.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleidingen van het Cluster Talen baseren zich aantoonbaar op de landelijke bekwaamheidseisen en de generieke en vakspecifieke kennisbases en hebben hierover regelmatig contact met vakgenoten en het werkveld. Dit gebeurt in overleggen met de beroepsgroep – onder andere in 10voordeleraar-verband, in vaknetwerken en in het Algemeen Directeurenoverleg Educatieve Faculteiten (ADEF) – en in overleggen met het werkveld waaronder de opleidingsscholen en de werkveldcommissie voor de deeltijdvarianten.

De opleidingen hebben de bekwaamheidseisen in leeruitkomsten uitgewerkt voor Vak (de taal) en voor Beroep (docentschap). De generieke en vakinhoudelijk kennis vanuit de kennisbasissen is daarin terug te zien.

De Lero/het Cluster Talen heeft een duidelijke visie op het onderwijs, waarbij 'leren' en het opleiden van pedagogisch en didactisch bekwame leraren die 'het leren van leerlingen ondersteunen' centraal staan. Het ontwikkelen van onderzoekend vermogen, een onderzoekende houding en het doen van onderzoek naar de effectiviteit van het eigen handelen en daar weer van leren, zijn belangrijk elementen in het opleiden.

Sterke punten acht het auditteam ook de focus van de Lero/ het Cluster Talen op taal en taalgericht lesgeven.

De opleidingen besteden expliciet aandacht aan het ontwikkelen van interculturele competenties en vaardigheden.

Het auditteam is op grond van bovenstaande punten, waaronder een duidelijke onderwijsvisie waarin 'leren' centraal staat en veel aandacht voor onderzoek en taal, van oordeel dat de deeltijdvarianten van de tweedegraads lerarenopleidingen van Engels, Duits, Frans en Nederlands 'voldoen' aan deze standaard.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het auditteam is van oordeel, dat de deeltijdvarianten van de tweedegraads lerarenopleidingen in het Cluster Talen worden verzorgd door vakinhoudelijk deskundige, energieke en ontwikkelingsgerichte docenten. De opleidingen besteden veel aandacht aan professionalisering o.a. in het ontwikkelen, formuleren en finetunen van leeruitkomsten, summatief en formatief toetsen, toewerken naar een gevarieerd toetsprogramma en het bekwaam worden in de nieuwe flexibele en online onderwijsvormen.

De studenten zijn zeer tevreden over de kwaliteit van hun docenten en hun benaderbaarheid en inzet.

Door te werken met concentrische leerlijnen die zijn gekoppeld aan leeruitkomsten op drie niveaus, zorgen de opleidingen ervoor dat studenten flexibel hun studie kunnen doorlopen en waar van toepassing direct op een hoger niveau leeruitkomsten kunnen bewijzen.

De opleidingen zorgen voor een zorgvuldige intakeprocedure en leggen met elke student de leerroute vast in een onderwijsovereenkomst. De opleidingen zorgen er met drie verschillende 'blends' voor dat studenten per fase/leerlijn kunnen kiezen voor de leerroute die bij hen past en dat zij de beoogde leeruitkomsten kunnen ontwikkelen. Aan de hand van zogenoemde 'persona's' zorgen de opleidingen er tevens voor dat zij binnen de blends leerteams van 4-6 studenten kunnen samenstellen die bij elkaar passen qua vooropleiding, werkervaring, studievaardigheid en/of leerwensen.

Het auditteam zag de ambities van IvL/het Cluster Talen met betrekking tot het zorgen voor binding en het (samen) leren duidelijk terug.

De opleidingen besteden in verschillende leerlijnen en de daarbij behorende leeruitkomsten en in verschillende fases/niveaus aandacht aan het ontwikkelen van het onderzoekend vermogen van de studenten.

Het werkplekleren heeft een centrale positie in de opleidingen. Het is waardevol dat de deeltijdstudenten uit het Cluster Talen als ze dat wensen kunnen solliciteren naar een stageplek op een van de 14 opleidingsscholen. Op de werkplek krijgen ze coaching van een werkplekbegeleider (WPB'er) en vanuit de opleiding van hun studieloopbaancoach en in de nabije toekomst op de opleidingsscholen van de vaste instituutopleider (IO'er). De opleidingen zorgen o.a. via de regio-coördinatoren voor expliciete voorlichting van WPB'ers en IO'ers over het werken met leeruitkomsten. Dat acht het auditteam essentieel.

De opleidingen zorgen ervoor dat de studenten hun internationale en interculturele competenties kunnen ontwikkelen. De opleidingen Moderne Vreemde Talen (MVT) besteden expliciet aandacht aan kennismaking met het land en de cultuur en stimuleren studenten (een deel van) hun studie in het buitenland te volgen. Ook via internationalisation@home besteden de opleidingen aandacht aan land, taal en cultuur.

De huisvesting en de materiële voorzieningen – waaronder de elektronische leeromgeving Moodle - en de informatievoorziening zijn op orde en werken ondersteunend aan de studie. De ontwikkeling van de drie blends is een iteratief en tijdrovend proces, maar het wordt door studenten erg gewaardeerd en past bij de uitgangspunten van het experiment leeruitkomsten.

Gelet op de hierboven genoemde sterke elementen in het aanbod en het deskundige docententeam, komt het auditteam tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 2 voor de deeltijdvarianten van de tweedegraadslerarenopleidingen Engels, Duits, Frans en Nederlands.

Standaard 3. Toetsing

De tweedegraads lerarenopleidingen in het Cluster Talen hebben met het IvL-Toetskader en het daarvan afgeleide toetsplan 'Cluster Talen flexibele deeltijd' en hun toetsprogramma hun toetssysteem goed op orde. De opleidingen toetsen op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier met behulp van gevarieerde toetsvormen of de studenten de beoogde leeruitkomsten op de drie verschillende niveaus hebben bereikt. Met hun uitgangspunten rondom formatief evalueren sluiten de opleidingen aan bij actuele ontwikkelingen in het onderwijs. De docenten talen zijn constructief bezig met de ontwikkeling van leerwegaafhankelijke toetsing passend bij het onderwijsconcept en de eindkwalificaties. De toetsing en bijbehorende validering is goed doordacht en wordt goed geëvalueerd.

Sterk punt van de opleidingen is het concentrisch opbouwen van de toetsen en de mogelijkheid voor studenten om leeruitkomsten direct op een hoger niveau aan te tonen. Dit acht het auditteam passend bij het flexibel en gepersonaliseerd opleiden en toetsen van deeltijdstudenten. Ook bieden de opleidingen ruimte voor het laten valideren van leeruitkomsten aan de hand van eigen bewijzen en het zelf komen met voorstellen voor het aantonen van

leeruitkomsten. IvL zorgt voor adequate professionalisering van de docenten op het gebied van toetsen en beoordelen. De examencommissie en de toetscommissie talen spelen een centrale rol bij de borging van het eindniveau. Het auditteam acht hen taakvolwassen. De commissies staan aantoonbaar boven de stof en borgen de kwaliteit van het toetsen en beoordelen – de PDCA-cyclus – nauwgezet. De examencommissie is nauw betrokken (geweest) bij het sinds 2019 ingezette nieuwe afstuderen en bij het formuleren van de leeruitkomsten en het vrijstellingsbeleid. Gezien de aanzienlijke veranderingen is het belangrijk dat de examencommissie het nieuwe afstuderen monitort c.q. monitort of de studenten in de eindwerken de beoogde leeruitkomsten daadwerkelijk aantonen.

De kwaliteit van de toetsing in coronatijd is door alle betrokkenen goed bewaakt.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande positieve punten tot het oordeel 'voldoet' voor deze standaard voor de deeltijdvarianten van de tweedegraads lerarenopleidingen Engels, Duits, Frans en Nederlands.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Ten tijde van de audit waren de deeltijdstudenten die in 2018-2019 in de flexibele deeltijdopleidingen waren ingestroomd nog niet afgestudeerd. Het auditteam baseert zich bij deze standaard daarom op de bevindingen met betrekking tot de (reguliere) deeltijdstudenten van de cohorten van voor 2018-2019.

Het auditteam is van oordeel dat de studenten in hun eindwerken vakdidactisch onderzoek en afstuderen startbekwaam hebben aangetoond dat zij op het vereiste bachelorniveau beschikken over de bekwaamheden van een startbekwaam tweedegraads leraar Engels, respectievelijk Duits, Frans, Nederlands. Daarnaast hebben alle afgestudeerde studenten de landelijke kennisbasistoets met minimaal een voldoende afgesloten. Tevens hebben de studenten Engels, Duits en Frans de externe toets op minimaal niveau C1 (Engels, Duits)/ B2+ (Frans) behaald. Het auditteam beoordeelde alle eindwerken met minimaal een voldoende.

In de artikelen over het vakdidactisch onderzoek hebben de studenten aangetoond dat zij op basis van hun verlegenheidsvraag/probleemstelling over het algemeen een duidelijke onderzoeksvraag hebben geformuleerd, die zij met behulp van verschillende methoden nader hebben onderzocht en in de eigen praktijk hebben uitgetoet. Het auditteam beoordeelt de gekozen onderzoeksonderwerpen als relevant voor de betreffende vakken.

Bij sommige studenten was het evenwel nodig voor het auditteam om naast het artikel ook kennis te nemen van het onderliggende learning-portfolio om het gerealiseerde niveau van de student goed te kunnen beoordelen. Verheldering van de verhouding tussen het artikel en het learning portfolio in het beoordelen van het gerealiseerde niveau is nog een aandachtspunt voor de Lero.

In de eindwerken 'afstuderen startbekwaam' hebben de studenten op basis van bewijzen aangetoond dat zij de beoogde LERs hebben gerealiseerd.

Alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld onderschrijven dat het niveau van de afgestudeerden voldoende aansluit op het niveau waarop zij geacht worden in de beroepspraktijk te functioneren. Met name de innovatieve leraar die een onderzoekende houding heeft, werd als kenmerk genoemd. Ook het gegeven dat schoolbesturen studenten direct na afstuderen een baan aanbieden, duidt voor het auditteam op tevredenheid over het niveau van de afgestudeerden.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande tot het oordeel 'voldoet' voor de deeltijdvarianten van de tweedegraads lerarenopleidingen Engels, Duits, Frans en Nederlands.

Algemene conclusie:

De docenten van het Cluster talen zorgen ervoor dat alle deeltijdstudenten als leraar talen voldoende zijn toegerust. Door de concentrisch opbouw en de verschillende *blends* zorgen de opleidingen voor een flexibele leerroute, wat door de studenten zeer wordt gewaardeerd.

Het auditteam is van oordeel dat de opleidingen talen in het experiment leeruitkomsten voldoen aan de vier standaarden. Het eindoordeel luidt daarom 'positief' voor alle opleidingen. Het auditteam adviseert de NVAO derhalve tot het behoud van de accreditatie van de deeltijdvarianten van de tweedegraads lerarenopleidingen talen van Hogeschool Rotterdam.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 10 februari 2022.

3. INLEIDING

Panelsamenstelling:

De audit bij de tweedegraads lerarenopleidingen en de Ad-opleiding onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs van Hogeschool Rotterdam is uitgevoerd binnen het cluster HBO Tweedegraads lerarenopleidingen groep 2.

Acht van de in totaal elf audits in dit cluster zijn uitgevoerd door panels vanuit Hobéon en drie audits zijn uitgevoerd door panels vanuit NQA.

Voorafgaand aan deze audits hebben NQA en Hobéon met elkaar afgestemd over de opzet van de audits en de samenstelling van de auditpanels. Ook heeft er een vooroverleg plaatsgevonden met alle hoofdvorzitters van Hobéon en NQA over de opzet en uitvoering van de audits en generieke gespreksthema's. Daar waar relevant is er tussentijds gekalibreerd over de bevindingen en gespreksthema's. (Zie hierover verder bijlage II 'Programma, werkwijze en beslisregels.)

Onderstaande rapportage over het experiment leeruitkomsten betreft de audit op 12 en 14 oktober 2021 bij de deeltijdvariant van de tweedegraads lerarenopleidingen Engels, Duits, Frans en Nederlands van het Cluster Talen van Hogeschool Rotterdam, die in 2018-2019 van start zijn gegaan.

Over de voltijdvariant van de opleidingen in het Cluster Talen en de uitfaserende deeltijdvariant en over de reguliere varianten van de andere tweedegraadslerarenopleidingen van Hogeschool Rotterdam zijn afzonderlijke beoordelingsrapporten per cluster geschreven.

De audits:

Voor de audit bij Hogeschool Rotterdam stelde Hobéon in overleg met de opleidingen een kernpanel samen. Het kernpanel voerde op de eerste auditdag de gesprekken over alle generieke onderwerpen die op al de tweedegraads lerarenopleidingen en de Ad-opleiding onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs van Hogeschool Rotterdam van toepassing waren.

Op de derde auditdag voerde een apart panel de audit uit bij de opleidingen die participeren in het experiment leeruitkomsten. Bij deze audit waren een andere voorzitter en twee vakinhoudelijke panelleden betrokken.

De student uit het kernpanel sloot aan bij de audit bij de opleidingen talen (deeltijd) en Technisch Beroepsonderwijs (voltijd en deeltijd), de opleidingen die deelnemen aan het experiment leeruitkomsten. Het kernpanel en het panel van het experiment leeruitkomsten werd ondersteund door eenzelfde secretaris vanuit Hobéon.

(Zie voor de panelsamenstelling bijlage IV.)

Instituut voor Lerarenopleidingen (IvL)

IvL bestaat uit de hbo-bachelor Opleiding tot leraar basisonderwijs (Pabo), de hbo-master Leren en Innoveren, dertien tweedegraads lerarenopleidingen en een Ad-opleiding onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs. Naast de voltijd- en de deeltijdvariant bieden de tweedegraads lerarenopleidingen ook een kopopleiding aan: een éénjarig, beroepsvoorbereidend onderwijstraject gericht op studenten met een afgeronde, specifieke vakopleiding in het hoger beroepsonderwijs (hbo) of wetenschappelijk onderwijs (wo).

De tweedegraads lerarenopleiding Geschiedenis kent alleen nog een voltijdvariant. Daarnaast is er een afdeling (post-hbo) die onder andere het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG) voor docenten in het mbo aanbiedt.

IvL heeft meer dan 4000 studenten.

De tweedegraads lerarenopleidingen (de Lero) van IvL leiden studenten op voor twee werkcontexten: het algemeen vormend onderwijs (avo) en het beroepsgericht onderwijs (bo). In de afstudeerfase kiest een student voor de afstudeerrichting die hoort bij een van de twee werkcontexten. Uitzondering zijn de tweedegraads lerarenopleiding Technisch Beroepsonderwijs en de Ad-opleiding onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs, die alleen voor de werkcontext beroepsgericht onderwijs opleiden.

IvL heeft met het KennisCentrum TalentOntwikkeling (KCTO) afgelopen jaar drie nieuwe lectoren aangetrokken: een lector Pedagogiek, een lector Didactiek en een lector Leren-leren. IvL is voornemens nog een vierde lector te werven.

Met deze lectoren wil IvL door kleinschalige onderzoeken uit te (laten) voeren de komende jaren haar eigen handelen verder verbeteren.

IvL heeft een assessmentcentrum met het keurmerk van Hobéon. Dit expertisecentrum is onder andere verantwoordelijk voor het opleiden van gecertificeerde assessoren binnen de Lero en binnen de opleidingsscholen.

Cluster Talen

De vier tweedegraads lerarenopleidingen Engels, Duits, Frans en Nederlands van Instituut voor Leraren (IvL) zijn sinds de vorige visitatie in 2015 steeds nauwer met elkaar gaan samenwerken. De docenten hebben gezamenlijke uitgangspunten en ambities geformuleerd voor het opleiden van de tweedegraads leraren in de talen en de opzet en inhoud van de curricula. Ze trekken binnen het Cluster Talen veel samen op en leren met en van elkaar. Ook verzorgen zij gezamenlijk een deel van het onderwijs. Om deze reden hebben de vier opleidingen een gezamenlijke zelfevaluatie geschreven: één voor de voltijdvariant en een voor de deeltijdvariant die participeert in het experiment leeruitkomsten. Tevens hebben de gesprekken tijdens de audit met het management, de docenten en studenten op clusterniveau plaatsgevonden.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie (2015)

De vorige accreditatie vond plaats in 2015. Alle opleidingen zijn met een overall 'voldoende' beoordeeld. Het toenmalige auditteam noemde een aantal aandachtspunten (generiek en op opleidingsniveau), waarmee de lerarenopleidingen aan de slag zijn gegaan:

Generiek:

▪ Het auditteam beveelt het management van de lerarenopleidingen aan de regie te houden op de faseringsverschillen tussen de opleidingen en de clusters waar het gaat om het gezamenlijk opleiden, de verbinding van de (leerlijnen behorend bij de) twee kolommen vakmanschap en meesterschap en het implementeren van de onderzoekslijn. Het auditteam beveelt de opleidingen aan hierbij gebruik te maken van elkaars expertise.
▪ Het auditteam beveelt de opleidingen aan te kijken naar de huidige opzet van de deeltijdprogramma's en te streven naar flexibeler trajecten en meer maatwerk, zowel generiek als vakspecifiek.
▪ Het auditteam beveelt de opleidingen aan tempo te maken met het laten volgen van de Basiskwalificatie Examineren door examinatoren.

De Lero meldde dat er sinds de vorige visitatie in 2015 veel is gebeurd. Zo is Hogeschool Rotterdam in 2016 gestart met een concept van decentralisatie. Voor de Lero betekende dit dat niet meer voor elke opleiding eenzelfde onderwijsconcept moest gelden. Onderwijsopvattingen, toetsperiodes en de omvang van toetsen mogen sinds enkele jaren per opleiding verschillen. Dit komt vooral tot uitdrukking in de vak- en vakdidactieklijn. Ook is het centraal aangestuurde cluster beroepsvoorbereiding - zoals dat voorheen heette - vanaf 2017 verdeeld over de clusters en valt dit onderwijs niet meer onder één centrale onderwijsmanager. Het doel was om meer verbinding aan te brengen tussen de generieke lijn en de vakleerlijnen van de opleidingen. De Lero is sinds 2019 aan de slag gegaan met het formuleren van de nieuwe bekwaamheids-eisen in de vorm van leerresultaten. Deze leerresultaten liggen ten grondslag aan het nieuw ontwikkelde curriculum 'de Koninklijke route' dat vanaf 2020-2021 fasegewijs wordt

geïmplementeerd. De opleidingen die participeren in het experiment leeruitkomsten hebben de bekwaamheidseisen nader uitgewerkt in eenheden van leeruitkomsten.

Cluster Talen:

In de laatste accreditierapporten over de opleidingen Engels, Duits Frans en Nederlands van de Lero is een aantal aanbevelingen ter verbetering geformuleerd. Met betrekking tot de deeltijdvariant¹ betrof dat:

cluster talen:

Het auditpanel heeft geconstateerd dat er steeds meer over de vakgroepen heen wordt samengewerkt. Het panel juicht deze ontwikkeling toe en wil alle opleidingen meegeven om hier vooral mee door te gaan.

▪ *Engels*

1. Deeltijdstudenten zouden meer maatwerk willen zien, bijvoorbeeld in de vorm van werkvormen aangepast op de kenmerken van de specifieke doelgroep. De vakgroep Nederlands experimenteert op bescheiden schaal met mogelijkheden tot flexibilisering van de deeltijd, om zo meer aan de behoeften van de deeltijdstudent tegemoet te komen. Wellicht kan de vakgroep Engels hierop aansluiten.

2. Ruimte voor verbetering is er in het verder uitwerken van de rubrics. Scherp (waar mogelijk) de rubrics aan. Het formulier lijkt nu niet altijd het oordeel toe te staan dat beoordelaars eigenlijk willen geven.

▪ *Duits*

1. Het panel adviseert de opleiding om door te gaan op de ingeslagen weg om – in nauwe samenwerking met het werkveld – te werken aan het voldoende (goede) stageplekken en goed opgeleide stagebegeleiders Duits. De opleiding kan een deel van dit netwerk vervolgens ook weer gebruiken bij het verder vormgeven van de afstudeerrichting beroepsonderwijs (bo), iets wat het panel ook graag zou zien.

2. Het panel stimuleert de ingezette maatregelen om de gehanteerde rubrics verder te ontwikkelen. Het auditpanel heeft geconstateerd dat beoordelingscriteria soms scherper geformuleerd kunnen worden. Ook mag de weging en de puntentoekenning bij enkele toetsen duidelijker.

3. Zorg voor voldoende tussentijdse aansturing/coaching bij afstudeerprojecten. Zoals aangegeven was er ruimte voor verbetering in o.a. de onderbouwing van de gekozen stappen in het onderzoek (diepgang en reflectie; kritische analyse) en de didactisering van de opdrachten. Overigens wordt er gekalibreerd o.l.v. het kenniscentrum om deze begeleiding te verbeteren. Het panel vindt dit een goede ontwikkeling.

¹ Een groot aantal van deze aanbevelingen was ook van toepassing op de voltijdvariant van de opleidingen.

- *Frans*

1. Ruimte voor verbetering is er in het verder uitwerken van de rubrics. Scherp (waar mogelijk) de rubrics aan. De relevantie en de weging van verschillende deelcriteria of – aspecten kan duidelijker en daarmee de transparantie van de puntentoekenning.
--

2. Zorg voor voldoende tussentijdse aansturing/coaching bij afstudeerprojecten. Zoals aangegeven was er ruimte voor verbetering in o.a. het verantwoordingsvraagstuk van bijvoorbeeld de gekozen literatuur of de genomen stappen in het onderzoek. Overigens wordt er gekalibreerd o.l.v. het kenniscentrum om deze begeleiding te verbeteren. Het panel vindt dit een goede ontwikkeling.

- *Nederlands*

1. Scherp (waar mogelijk) de toetsmatrijzen aan. Ze moeten de leidraad vormen voor nieuwe, geactualiseerde toetsen.

2. Zorg voor voldoende tussentijdse aansturing/coaching bij (soms moeizaam verlopende) afstudeerprojecten. Zoals aangegeven was er bij de minder sterke studenten ruimte voor verbetering in o.a. het kiezen van een passend(er) onderzoeksmethode, (de validiteit van) de gebruikte meetinstrumenten en de verwerking van de resultaten tot conclusies. Overigens wordt er gekalibreerd o.l.v. het kenniscentrum om deze begeleiding te verbeteren. Het panel vindt dit een goede ontwikkeling.
--

In onderstaand rapport worden bij de verschillende standaarden de bevindingen van het auditteam met betrekking tot de genoemde aanbevelingen beschreven.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN CLUSTER TALEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Aanvullende toelichting voor het experiment leeruitkomsten: De visie van de instelling op flexibilisering is vertaald naar een onderwijskundig concept dat is doorgevoerd in de experimenteervariant. De leerresultaten zijn vertaald naar eenheden van leeruitkomsten van maximaal 30 EC, die gezamenlijk en in samenhang de student in staat stellen de leerresultaten te realiseren. Het aantal EC is een uitdrukking van de mate waarin de eenheid van leeruitkomsten bijdraagt aan het realiseren van de leerresultaten (een outputgerichte benadering, zoals vastgelegd in het Besluit experimenten flexibel hoger onderwijs, 8 april 2016).

Leeruitkomsten beschrijven wat een student geacht wordt te weten, te begrijpen en te kunnen toepassen na afronding van een leerperiode. Leeruitkomsten moeten voldoen aan de volgende kwaliteitseisen:

- Leuwegonafhankelijk: ze stellen studenten in staat een eigen leuweg te bepalen.
- Representatief voor de leerresultaten van de opleiding.
- Herkenbaar voor het werkveld.
- Specifiek en meetbaar: ze bieden een eenduidig beoordelingskader bij leuwegonafhankelijke toetsing.
- Transparant: de relatie tussen leerresultaten, eenheden van leeruitkomsten, leeractiviteiten en toetsing is duidelijk.
- Samenhangend: ze vormen een samenhangende eenheid en zijn te onderscheiden van andere (eenheden van) leeruitkomsten.
- Duurzaam: ze zijn op zo'n manier geformuleerd dat ze een aantal jaren gehanteerd kunnen worden.

Bevindingen

Voor de tweedegraads lerarenopleidingen gelden vanaf 1 augustus 2017 de vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische bekwaamheidseisen voor de leraar voortgezet onderwijs en de leraar beroepsgericht onderwijs die zijn vastgelegd in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel. Op landelijk niveau heeft afstemming plaatsgevonden over deze drie bekwaamheidseisen. De bekwaamheidseisen voldoen ook aan internationale eisen met betrekking tot het niveau (NLQF²) en de oriëntatie.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de tweedegraads lerarenopleidingen in het Cluster Talen van Instituut voor Leraren (IvL) die met de deeltijdvariant participeren in het experiment leeruitkomsten, de bekwaamheidseisen voor de verschillende onderwijsonderdelen nader hebben uitgewerkt in Eenheden van Leeruitkomsten – de opleidingen noemen dit Eenheden van Leren (EvL's) - van 30 EC. Vervolgens hebben ze deze EvL's nader hebben uitgewerkt in leeruitkomsten van 5, 10 of 15 EC op drie verschillende niveaus: oriëntatie, verdieping en visievorming. Aan de hand van deze leeruitkomsten hebben de opleidingen het onderwijs opnieuw vormgegeven. (Zie daarover verder onder standaard 2.)

² NLQF: Nederlands Kwalificatie Raamwerk (Qualification Framework)

De opleidingen hebben aparte leeruitkomsten voor het Vak (de taal) en aparte leeruitkomsten voor Beroep (docentschap) geformuleerd. Alleen voor vakdidactiek is er een overlap. Jaarlijks stellen de opleidingen de leeruitkomsten bij op basis van evaluatie en feedback van studenten en docenten; bijvoorbeeld tijdens gezamenlijke professionaliseringsbijeenkomsten.

Generieke en vakspecifieke kennisbasis

De Body of Knowledge en Skills wordt gevormd door de kennisbasis generiek en vakspecifiek en de specifieke eisen aan de talen³. Deze BoKs is leidend geweest voor de formulering van de set van leeruitkomsten en de leerwegaafhankelijke toetsing.

In 2015-2016 is gestart met de herijking van de Landelijke kennisbasis voor de tweedegraads lerarenopleidingen in de talen voor zowel de inhoud, het niveau en de breedte van de vakinhoudelijke en vakdidactische kennis. Deze herijking is landelijk gevalideerd door het werkveld en externe inhoudelijke deskundigen. De herijkte kennisbasis is in 2018-2019 in gebruik genomen. De herijkte generieke kennisbasis is in 2017 in gebruik genomen.

De kennisbasis van de vier taalopleidingen kennen vergelijkbare domeinen rondom: Vakdidactiek, Taalvaardigheid, Taalkunde (Engels, Duits, Frans), Taalbeschouwing (Nederlands), Cultuur en Literatuur (Engels, Duits, Frans), Fictie (Nederlands).

Elk domein is weer opgedeeld in subdomeinen met beschrijving van de kennis rondom bijvoorbeeld didactiek van het schoolvak, lees-, schrijf-, luister- en gespreksvaardigheid, taalverwerving, literatuuranalyse, literatuur- en cultuurgeschiedenis.

Eigen profilering/inkleuring

Het auditteam heeft geconstateerd dat de tweedegraads lerarenopleidingen (hierna: Lero) sterk inzetten op het opleiden en het behouden van leraren. De Lero wil pedagogisch en didactisch bekwame leraren opleiden die het leren van leerlingen ondersteunen. Het begrip 'leren' staat centraal in de onderwijsvisie van de Lero. Ze wil samen met het werkveld en de studenten leren door o.a. onderzoekend vermogen te ontwikkelen, een onderzoekende houding aan te nemen en onderzoekjes te doen naar de effectiviteit van het handelen. De Lero werkt daarin nauw samen met het werkveld: de opleidingsscholen. (Zie over de opleidingsscholen en de deeltijdstudenten verder standaard 2.)

Om ervoor te zorgen dat studenten de opleiding succesvol doorlopen en niet onnodig uitvallen, zet de Lero sterk in op de pedagogische relatie, op studiesucces en op binding met de studenten. Ook besteedt de Lero veel aandacht aan het beheersen van de Nederlandse taal en aan taalgericht lesgeven.

Het auditteam zag de ambities en eigen inkleuring van de Lero duidelijk terug bij de opleidingen in het Cluster Talen. Ze beogen door leren leren, binding, waarderen van verschillen/inclusiviteit en *practice what you preach*, studenten succesvol op te leiden tot startbekwame en onderzoekende leraren voor een voortdurend in verandering zijnde omgeving; zowel voor Rotterdam-Zuid aan de ene kant van het spectrum als voor de dorpscholen aan de andere kant daarvan.

Onderzoek

Zoals al hierboven is beschreven, ligt de focus van de Lero op 'leren'. De opleidingen in het Cluster Talen stimuleren de studenten een onderzoekende houding aan te nemen en de effectiviteit van hun handelen op de werkplek te onderzoeken en daarvan te leren. Het doen van praktijkonderzoek moet een professionele leerstrategie worden.

³ voor Nederlands de F-niveaus en voor de opleidingen Engels, Duits, Frans (de Moderne Vreemde Talen (MVT)) het Europees Referentiekader (ERK)

Internationale dimensie

De studenten van IvL – en dus ook de deeltijdstudenten van het Cluster Talen - maken kennis met de uitdagingen en kansen die een multiculturele stad zoals Rotterdam te bieden heeft. Daarom besteden de opleidingen expliciet aandacht aan het ontwikkelen van interculturele competenties en vaardigheden. In de (online) lessen en tijdens het werkplekleren komen internationale en interculturele aspecten aan de orde. Tevens kunnen studenten stage lopen en/of studeren in het buitenland. (Zie verder standaard 2.)

Contacten/samenwerking werkveld en vakgenoten

Naast de contacten die er Lero-breed zijn met het werkveld o.a. in de opleidingscholen en met vakgenoten in het Algemeen Directeurenoverleg Educatieve Faculteiten (ADEF), hebben de docenten van het Cluster Talen over de opzet en inhoud van de opleiding overleg met vakgenoten via o.a. 10voordeleraar, het Landelijk Vak Overleg Engels, respectievelijk Duits, Frans, Nederlands. Zij nemen deel aan de landelijk georganiseerde peerreviews en hebben daarnaast op initiatief van het cluster regelmatige feedbacksessies over hun afstudeerproducten met andere hogescholen.

Voor de contacten met het werkveld over de opzet en inhoud van de deeltijdvarianten van de opleidingen, is er sinds 2020 een aparte werkveldcommissie in het leven geroepen (Lero-breed). Met deze commissie heeft uitwisseling plaatsgevonden over het profiel van de deeltijdvariant en zijn er afspraken gemaakt over een duurzame samenwerking in het opleiden van deeltijdstudenten. In deze commissie is/wordt ook overlegd over het experiment leeruitkomsten en de manier waarop de deeltijdstudenten aan het ontwikkelen van de leeruitkomsten werken. (Zie verder standaard 2.)

Weging en Oordeel: voldoet

De opleidingen van het Cluster Talen baseren zich aantoonbaar op de landelijke bekwaamheidseisen en de generieke en vakspecifieke kennisbases en hebben hierover regelmatig contact met vakgenoten en het werkveld. De opleidingen hebben de bekwaamheidseisen in leeruitkomsten uitgewerkt voor Vak (de taal) en voor Beroep (docentschap). De generieke en vakinhoudelijk kennis vanuit de kennisbasis is daarin terug te zien.

De Lero heeft een duidelijke visie op het onderwijs, waarbij 'leren' en het opleiden van pedagogisch en didactisch bekwame leraren die 'het leren van leerlingen ondersteunen' centraal staan. Het ontwikkelen van onderzoekend vermogen, een onderzoekende houding en het doen van onderzoek naar de effectiviteit van het eigen handelen en daar weer van leren, zijn belangrijk elementen in het opleiden.

Sterke punten acht het auditteam ook de focus van de Lero/de opleidingen in het Cluster Talen op taal en taalgericht lesgeven.

De opleidingen besteden expliciet aandacht aan het ontwikkelen van interculturele competenties en vaardigheden.

Het auditteam is op grond van bovenstaande punten, waaronder een duidelijke onderwijsvisie waarin 'leren' centraal staat en veel aandacht voor onderzoek en taal, van oordeel dat de deeltijdvarianten van de tweedegraads lerarenopleidingen van Engels, Duits, Frans en Nederlands 'voldoen' aan deze standaard.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Aanvullende toelichting voor het experiment leeruitkomsten: De leersituatie en -omgeving zijn passend bij de beoogde leeruitkomsten en bij de behoeften en omstandigheden van (een groep) studenten. De opleiding kan verantwoorden dat de leeractiviteiten en de begeleiding van studenten adequaat zijn om de leeruitkomsten te behalen. De opleiding laat hierbij zien hoe zij rekening houdt met verschillen tussen (groepen) studenten in kennis, ervaring, tijd, loopbaandoelen en omstandigheden.

Docenten (instructeurs, begeleiders e.d.) zijn aantoonbaar competent om studenten te begeleiden, bijvoorbeeld bij de keuze voor en vormgeving van leeractiviteiten.

De student voldoet aan de wettelijke instroomeisen. Uit een intake-assessment kan blijken dat de student de opleiding versneld kan doorlopen. Onvolledige opleidingen bepalen op grond van een toelatingsonderzoek of de student toelaatbaar is en voor welk traject de toegelaten student in aanmerking komt.

De opleiding en de student maken vooraf expliciete, inhoudelijke afspraken over de invulling van het individuele opleidingstraject per eenheid van leeruitkomsten en de begeleiding daarvan door de docent. Daarmee is inzichtelijk hoe de student in staat is de leeruitkomsten te realiseren. Als een praktijkorganisatie betrokken is, leggen opleiding, student en praktijkorganisatie de afspraken vast in een overeenkomst. Een tripartite overeenkomst is verplicht voor duale opleidingen en wenselijk voor deeltijdse opleidingen. Hierin komen onder meer aan de orde: de beschrijving van de inhoud van de leeractiviteiten binnen de eenheid, de aard en frequentie van de begeleiding en de wijze van toetsing en, indien van toepassing, afspraken tussen de opleiding en de praktijkorganisatie over bijscholing van praktijkbegeleiders. De student is mede-eigenaar van het leerproces en daarmee van de invulling van de overeenkomst en afspraken.

De opleiding verantwoordt hoe docenten tot een eenduidige interpretatie van leeruitkomsten komen. De opleiding heeft een gestructureerde praktijk van kwaliteitsborging van opleidingstrajecten van individuele studenten en versterking ervan door tussentijdse evaluatie en verbetering.

Bevindingen

Inhoud en vormgeving programma

Opzet en inhoud van het programma

Het cluster Talen heeft binnen het experiment leeruitkomsten het curriculum herontworpen (ook voor de voltijdvariant) en werkt thans met leerlijnen die concentrisch zijn opgebouwd. De leerlijnen zijn gekoppeld aan de leeruitkomsten die, zoals al bij standaard 1 is vermeld, in hun uitwerking ook een concentrische opbouw kennen. Hierdoor komen kennis en vaardigheden op ieder niveau terug, uitgebreid met nieuwe kennis en verdieping van de vaardigheden. Dit zorgt ervoor dat de student zijn kennis en vaardigheden behoudt en bijhoudt.

De docenten van de opleidingen 'ijken' de leeruitkomsten regelmatig op basis van kalibratie, evaluatie en feedback. Daarbij betrekken zij ook de studenten. De docenten onderzoeken bij de bijstelling ook of het hogere niveau de lagere niveaus goed afdekt.

De opleidingen kennen de volgende leerlijnen:

- Eenheid van leren – vak:
 - Taalvaardigheid
 - Taalbeschouwing
 - Fictie (Nederlands) / Cultuur (moderne vreemde talen)

- Eenheid van leren – beroep:
 - Vakdidactiek
 - Didactiek
 - Pedagogiek
 - Stage

Fase	Beroep			Vak			Profilering (30)
Afstuderen	Afstuderen beroep (15)			Afstuderen vak (14) Landelijke kennistoets (1)			
Visie (2x30)	Didactiek (5)	Pedagogiek (10)	Stage (15)	Vakdidactiek (10)	Taal beschouwing (10)	Taal vaardigheid (5)	
Verdieping (2x30)	Didactiek (10)	Pedagogiek (5)	Stage (15)	Vakdidactiek (10)	Taal beschouwing (5)	Taal vaardigheid (5)	
Oriëntatie (2x30)	Didactiek (5)	Pedagogiek (5)	Stage (10)	Vakdidactiek (10)	Taal beschouwing (10)	Taal vaardigheid (10)	

Een leerlijn bestaat uit drie fasen: oriëntatie, verdieping, visie. Via de concentrische lijn van zich oriënteren (*zich in brede zin een idee vormen van het vakgebied en van het beroep*) en zich verdiepen (*specifieke kennis en vaardigheden verwerven en deze toepassen*) tot het vormen van een visie op vak en beroep (*hoe zet ik mijn kennis en vaardigheden zo efficiënt mogelijk in ten behoeve van een specifieke doelgroep*) ontwikkelt de student zich tot een startbekwame docent. Dit betekent dat wanneer een student een leeruitkomst op visieniveau aantoont, hij daarmee ook de leeruitkomsten van de onderliggende fasen aantoont.

Intake en onderwijsovereenkomst

Het auditteam heeft kennisgenomen van de intakeprocedure en acht deze zorgvuldig. De opleidingen voeren met alle studenten een gesprek op basis van een portfolio met persoonlijke gegevens, vooropleiding, werkervaring en een motivatie op video of in een brief. De opleidingen vragen de studenten op basis van de leeruitkomsten aan te geven waar zij denken dat zij vrijstellingen zouden kunnen krijgen en/of leeruitkomsten zouden kunnen laten valideren. Samen met de student stellen de opleidingen vervolgens een leerroute en een onderwijsovereenkomst op. Veelal volgt er daarna een startassessment om de beginsituatie in kaart te brengen.

Persoonlijke leerroute en leeromgeving

Uit de gesprekken tijdens de audit met de docenten en studenten is gebleken, dat veel studenten het eerst nog even 'aankijken' en kiezen voor contactonderwijs. Maar gedurende de studie komt daarin wel meer variatie, aldus de docenten de het auditteam sprak. Ook proberen de opleidingen bij de intake het beeld van de mogelijkheden voor de studenten steeds scherper neer te zetten. Het Cluster Talen was ten tijde van de audit bezig met het ontwikkelen van een nieuwe deeltijd-website, waarop ze aan de hand van een studentprofiel of een casus

mogelijkheden willen illustreren. Ook maken de opleidingen inmiddels bij de intake gebruik van meer voorlichtingsmateriaal waaronder voorbeelden van webinars. Dat acht het auditteam belangrijk.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen drie verschillende blends aanbieden waarvoor de studenten per fase en per leerlijn kunnen kiezen:

- blend 1: veel face-to-face onderwijs en samenwerken met andere studenten in leerteams;
- blend 2: een mix van face-to-face onderwijs en online onderwijs (via Moodle), minder vaak naar school, sociaal leren en samenwerken met andere studenten in leerteams (fysiek en online) maar ook mogelijkheden tot zelfstandig werken;
- blend 3: online onderwijs via Moodle, asynchroon leren, veel zelfstandig werken, weinig begeleiding, maar wel de mogelijkheid om vragen te stellen aan de docenten en ook mogelijkheden tot (online via Moodle en Whatsapp) samenwerken en samen leren met andere studenten.

De docenten meldden desgevraagd dat (nog) niet alle cursussen geschikt zijn voor de blends. (Zie over Moodle de paragraaf 'voorzieningen'.)

Het auditteam heeft via een korte demonstratie ook zelf kunnen deelnemen aan een cursus in de verschillende blends. Het is op basis hiervan zeer te spreken over de mogelijkheden die de opleidingen de studenten bieden met deze blends; mede omdat de studenten per fase en leerlijn kunnen kiezen wat het beste bij hen past.

Met de blends zorgen de opleidingen voor betrokkenheid van de studenten bij de opleidingen en zorgen ze ervoor dat de studie niet 'verwordt' tot geheel individueel studeren. Zoals al bij standaard 1 is beschreven, ligt de focus van de lerarenopleidingen van IvL op 'leren'. De opleidingen zijn van oordeel dat leren een sociaal proces is en zij zien het liefst dat zelfstandig leren en samen leren in balans zijn. Daarom stellen de opleidingen van het Cluster Talen (online) leerteams samen van 4 tot 6 studenten. Dit gebeurt op basis van zogenoemde persona's waarbij de opleidingen kijken naar vergelijkbare vooropleiding, werkervaring of studievaardigheid en/of leerwensen. Voorbeelden hiervan zijn: studenten met leservaring in een ander vak en al werkzaam in het onderwijs, studenten met een vwo-diploma met enige relevante werkervaring, studenten met een wo-vooropleiding in een (enigszins) verwante studie, studenten met een havo of mbo vooropleiding en enige (relevante) werkervaring.

De opleidingen streven ernaar dat de studenten naast dat zij elkaar ontmoeten in informele setting tijdens de studie, tevens ervaren dat samen leren betekenisvol is. Daarom zorgen de opleidingen bij de grotere opdrachten voor een positieve wederzijdse afhankelijkheid waardoor intensieve onderlinge interactie nodig is en studenten elkaars bijdrage nodig hebben. Dit acht het auditteam passend bij de ontwikkeling van de studenten tot leraar, daar het kunnen samenwerken binnen en buiten de school een essentiële vaardigheid is. De studenten die het auditteam sprak, waren tevreden over het met en van elkaar leren in leerteams.

De opleidingen hebben de studenten onderverdeeld in leerjaren/fasegroepen. Studenten kunnen zoals uit bovenstaande blijkt fases overslaan, als zij de leeruitkomsten op een hoger niveau bewijzen en hebben laten valideren. Ten tijde van de audit studeerde een derde van de studenten in een hoger tempo. Native speakers gaan sowieso vaak sneller daar zij al het vereiste taalvaardigheidsniveau hebben. Maar ook studenten die 'ruimer' in hun tijd zitten, kunnen kiezen om meer te doen dan de reguliere onderwijseenheden van de betreffende studiefase.

De opleidingen hebben aan elke fasegroep een studieloopbaancoach (SLC'er) gekoppeld.

Beroepsgerichtheid/werkplekleren/Samen opleiden

Het auditteam heeft geconstateerd, dat het werkplekleren een centrale positie inneemt in de opleidingen. Hier komen alle leerlijnen samen, waarbij de student de verworven kennis en vaardigheden in de praktijk toepast en aantoont dat hij de leeruitkomsten beheerst.

De Lero werkt al vele jaren nauw samen met het werkveld/de scholen in het samen opleiden.

In 2016 is binnen de toenmalige opleidingsscholen overeengekomen dat er toegewerkt wordt naar het samen opleiden van 100% van de voltijdstudenten en 75% van de deeltijdstudenten. Het auditteam acht dit een prachtig uitgangspunt, daar het stagelopen op een opleidingsschool voor alle studenten van meerwaarde is. Dit sluit ook aan bij het 'Bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen' (oktober 2020), waarin de ambitie is uitgesproken dat lerarenopleidingen en het werkveld samen werken aan een kwalitatief betere en aantrekkelijke opleiding en aan de opgave dat vóór 2030 alle studenten op worden geleid volgens het opleidingsmodel Samen Opleiden en Professionaliseren (SO&P). Het beoogde percentage voor de deeltijdstudenten was ten tijde van de audit al bijna gehaald (ongeveer 60% voor de hele Lero).

De Lero kent nu 14 opleidingsscholen met daarbinnen een grote diversiteit aan grote en kleinere scholen, scholen met specifieke onderwijsconcepten, dorpsscholen en scholen in de grote stad. Deeltijdstudenten van het Cluster Talen kunnen als ze dat wensen solliciteren naar een opleidingsschool. Dat acht het auditteam waardevol. Het komt echter voor dat studenten al een baan op een school hebben of gedurende hun studie een baan krijgen aangeboden.

Op de werkplek werken de studenten aan de ontwikkeling van de bijbehorende leeruitkomsten al dan niet aan de hand van opdrachten die de opleidingen hen daarbij meegeven. Ze krijgen op de school begeleiding/coaching van een werkplekbegeleider (WPB'er) en van hun SLC'er vanuit de opleiding. De opleidingen streven er naar dat de vaste instituutsopleiders (IO'ers) op de opleidingsscholen deze coachingstaak steeds meer gaan overnemen van de SLC'ers. Hier en daar gebeurt dat al. Het auditteam acht dat een goed initiatief; ook met het oog op de werkdruk voor de SLC'ers die nu een forse taakbelasting hebben.

Alle deeltijdstudenten moeten ter afronding van de studie een afstudeerstage lopen of op de eigen werkplek voldoen aan de richtlijnen voor het afstuderen startbekwaam.

Zoals al onder standaard 1 is vermeld heeft de Lero in 2020 een werkveldcommissie voor de deeltijdvarianten van de opleidingen in het leven geroepen. De regio-coördinatoren die de contacten met de opleidingsscholen onderhouden, zorgen nu ook voor expliciete informatie aan de WPB'ers over het opleiden van deeltijdstudenten en - in het geval van de deeltijdstudenten van het Cluster Talen - over het werken aan de hand van leeruitkomsten. Het Cluster Talen heeft gezorgd voor een startdocument voor het werkveld waarin afspraken staan over wat opleidingen en werkveld van elkaar kunnen verwachten. Daarin is ook informatie opgenomen over de mogelijkheden tot versnellen als studenten de realisatie van leeruitkomsten binnen het werkveld direct op een hoger niveau willen/kunnen aantonen en als studenten niet werken aan de hand van de vaste/bekende opdrachten die ze kennen vanuit de reguliere opleidingen. Dat acht het auditteam essentieel.

Ook de IO'ers die verbonden zijn aan de opleidingsscholen krijgen over het werken met leeruitkomsten informatie van het Cluster Talen, zodat zij de deeltijdstudenten binnen de opleidingsscholen beter kunnen coachen. Dit is nog een aandachtspunt voor de Lero, waarin zij energie moet steken om het te laten slagen. Het is belangrijk de IO'ers bewust te maken van het omgaan met leeruitkomsten en flexibel onderwijs.

Onderzoek

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen in de leeruitkomsten behorend bij de verschillende leerlijnen en verschillende fases/niveaus aandacht besteden aan het ontwikkelen van het onderzoekend vermogen van de studenten. De docenten dagen de studenten in hun lessen en opdrachten uit om op microniveau te kijken naar de (eigen) onderwijspraktijk en daarop hun acties te richten. De docenten reiken de studenten handvatten aan met betrekking tot de methode(s) die ze daarvoor kunnen inzetten.

Aan het einde van de studie zetten de studenten een praktijkonderzoek op dat zij aansluitend uitvoeren in de praktijk en vervolgens uiteenzetten en evalueren in een artikel voor vakgenoten. (Zie daarover standaard 3 bij de paragraaf 'afstuderen'.)

Internationale en interculturele component

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen in het Cluster Talen op verschillende manieren aandacht besteden aan internationale en interculturele aspecten. Veel studenten gaan lesgeven in de grote, multiculturele stad.

Binnen de opleidingen Moderne Vreemde Talen (MVT) is er aandacht voor de landen en culturen waar deze talen worden gesproken. Van oriënteren (de geografie, de topografie, de gewoontes en de samenleving van Francofone landen c.q. DACH⁴-landen, Engelstalige landen) via verdiepen (de geschiedenis, literatuur, cultuur, media) vormt de student zich in de laatste fase een visie op het geven van 'Landkunde' (literatuur, cultuur en samenleving) en internationalisering in de lespraktijk.

De lerarenopleidingen MVT stimuleren studenten (een deel van) hun studie in het buitenland te volgen: door op excursie te gaan, door te studeren aan een buitenlandse universiteit of door stage te lopen. Buitenlandervaring biedt een kwalitatieve verdieping van de studie en studenten kunnen deze inzetten bij het aantonen van de leeruitkomsten.

De opleidingen bieden daarnaast ook activiteiten in Nederland aan in het kader van Internationalisering@home. De lerarenopleiding Frans werkt nauw samen met Institut Français, de Alliance Française en het Lycée français⁵. Studenten worden regelmatig voor activiteiten zoals lezingen, filmavonden en tentoonstellingen uitgenodigd. Een keer per jaar organiseert de vakgroep samen met het Lycée français een schoolbezoek.

Studenten Engels organiseren (mede) een reis naar Londen voor jongere jaars.

De lerarenopleiding Duits werkt nauw samen met het Goethe Instituut Rotterdam. Studenten worden tijdens de introductieweek lid van de bibliotheek van het Goethe Instituut en worden regelmatig uitgenodigd voor activiteiten zoals het Sprachtandem, diverse lezingen en filmavonden. Twee keer per jaar organiseert de opleiding via het Goethe Instituut gastcolleges met gastdocenten uit Duitsland.

Studenten Nederlands ervaren multiculturele perspectieven op het vak Nederlands via de kennismaking met Nederlands als tweede taal (NT2).

Voorts besteden de opleidingen op verschillende momenten en op verschillende manieren aandacht aan diversiteit en inclusiviteit. In de vakdidactiekleerlijn en de bijbehorende leeruitkomsten is aandacht voor het afstemmen van leerinhouden en werkvormen op de beginsituatie en differentiëren naar de mogelijkheden van leerlingen. In de beroepsleerlijn en de bijbehorende leeruitkomsten is aandacht voor de diversiteit van leerlingen en het zo kunnen sturen van de groepsdynamiek dat alle leerlingen zich onderdeel voelen van het geheel.

Onderwijs in coronatijd

Uit de documentatie en de gesprekken tijdens de audit is gebleken dat de coronacrisis heeft gezorgd voor een enorme impuls op het gebied van online onderwijs en van professionalisering van de docenten op dit vlak. Dit heeft de kwaliteit zeker verbeterd, aldus de betrokkenen.

Docenten zorgden voor (meer) ingesproken PowerPoints, videomaterialen en kennisclips en podcasts. Daarnaast organiseerden de opleidingen online live-lessen en online live-sprekuren.

Tevens hebben de opleidingen veel energie gestoken in het online werken in leerteams. De coronatijd heeft ervoor gezorgd dat er een snellere ontwikkeling van de verschillende blends plaatsvond en heeft inzichten gegeven hoe asynchroon leren ingezet kon worden. Ook beseften de docenten dat het lesgeven via het beeldscherm meer moest behelzen dan alleen college geven. Het geven van opdrachten tussendoor bleek van wezenlijk belang.

De goed ingerichte elektronische leeromgeving Moodle heeft de opleidingen in de coronatijd enorm geholpen.

De studenten die het auditteam sprak, waren uitermate tevreden over de wijze waarop de docenten waren geschicht naar online onderwijs. Dat gaf de studenten tevens veel inspiratie hoe ze het zelf in hun eigen school konden aanpakken.

⁴ DACH-landen: Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland

⁵ Lycée Français: Franse school in Den Haag

Tevredenheid studenten

Uit het studenthoofdstuk (onderdeel Zelfevaluatie) en de gesprekken met studenten tijdens de audit, blijkt dat de studenten blij zijn met de mogelijkheid om de opleiding in deeltijd te kunnen volgen en met de geboden flexibiliteit. De deeltijdvariant past bij hun persoonlijke situatie. Studenten zijn tevreden over de aansluiting op hun vooropleiding en/of werkervaring en de mogelijkheid om waar mogelijk te versnellen en/of vrijstelling te krijgen. Dat zij niet 'opnieuw' hoeven te beginnen ervaren zij als positief. Zoals ook al uit bovenstaande blijkt, mag er nog meer en vooral duidelijkere voorlichting gegeven worden over de mogelijkheden van het flexibele studeren. Studenten voorzien nog niet meteen (de mogelijkheden van) de concentrische opbouw van de leerlijnen. De studenten meldden dat de SLC'er en andere docenten een belangrijke rol hebben in de voorlichting en het meedenken met de student. Nog niet alle docenten bleken bij de start van het experiment al helemaal op de hoogte van de mogelijkheden, aldus de studenten. Daarin is inmiddels verbetering gekomen. Ook de hierboven genoemde deeltijd-website en de aanvulling met informatiematerialen tijdens de intake zullen studenten meer handvatten bieden.

De studenten die het auditteam sprak, waren heel tevreden over de mate waarin zij door de docenten betrokken worden bij de opzet van de studie. We zijn samen pioniers, aldus een van de studenten.

Personeel

Uit de documentatie en uit de gesprekken blijkt dat de opleidingen van het Cluster Talen worden verzorgd door vakinhoudelijk deskundige, energieke en ontwikkelingsgerichte docenten. De deeltijdstudenten zijn zeer tevreden over de kwaliteit van de docenten en over hun benaderbaarheid en inzet. De studenten voelen zich gezien door de docenten.

De docenten worden binnen het Cluster Talen breed ingezet. Dat betekent dat zij naast het lesgeven vanuit de eigen vakinhoudelijke expertise ook meedoen als onder andere SLC'er, afstudeerbegeleider en/of (vak)didacticus. Veel docenten die nu werken in de flexibele deeltijdvariant, waren voorheen al verbonden aan de deeltijdvarianten van de opleidingen in het Cluster Talen. Sommige docenten werken in beide varianten van de opleidingen (deeltijd en voltijd). Dat bevordert dat er kruisbestuiving plaatsvindt tussen beide varianten. De opleidingen verwachten ook dat zij positieve, waardevolle elementen uit de flexibele deeltijd kunnen toepassen in de voltijdvariant. Het auditteam acht het wenselijk dat deze kruisbestuiving in stand wordt gehouden.

De docenten die lesgeven in de flexibele deeltijd werken nauw samen binnen de vakgroepen en door de vakgroepen heen in leerteams en krijgen daarbij ondersteuning van de afdeling Onderwijs & Kwaliteit van de hogeschool.

Het grootste deel van het docententeam heeft een mastergraad behaald en tevens een eerste of tweedegraads onderwijsbevoegdheid. Docenten die nog niet over een lesbevoegdheid beschikken volgen een cursus Basistraining Didactische Bevoegdheid (BDB).

Er is veel aandacht voor professionalisering. Toen in 2018 bekend werd dat de opleidingen van het Cluster Talen mee zouden doen in het experiment leeruitkomsten, hebben de docenten die al lesgeven in de deeltijdvariant eerst zichzelf geprofessionaliseerd in het formuleren en (gaan) werken met leeruitkomsten en leerwegaafhankelijke toetsing. Dit deden zij samen met docenten van andere opleidingen van Hogeschool Rotterdam die meedoen aan de pilot.

Om (nog) meer bekwaam te zijn in de nieuwe flexibele en online onderwijsvormen, vinden er regelmatig professionaliseringsbijeenkomsten plaats in de vorm van studiedagen, lezingen en kalibratiebijeenkomsten. De docenten verdiepen zich in relevante thema's als het ontwikkelen, formuleren en finetunen van leeruitkomsten, summatief en formatief toetsen en toewerken naar een gevarieerd toetsprogramma.

Voorts streeft het Cluster Talen ernaar dat alle docenten gekwalificeerd zijn voor de Basis Kwalificatie Examinering (BKE) en dat 10-15% ook is gekwalificeerd voor Senior Kwalificatie Examinering (SKE).

Het auditteam heeft geconstateerd dat IvL alle nieuwe docenten een stevig driejarig scholingsprogramma – een inductietraject – aanbiedt waarvoor de docenten een dag in de week zijn vrijgeroosterd. Daarin zijn o.a. de BKE en een assessorentraining opgenomen en komen onderwerpen als taalgericht lesgeven aan de orde evenals een basistraining coachen waaronder didactisch coachen.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de docenten met elkaar onderzoeksmatig te werk gaan bij veranderingen en nieuwe ontwikkelingen. Daarmee beogen ze tevens de (eigen) onderwijspraktijk te verbeteren. Dat is eveneens een sterk punt.

Voorzieningen

Op de locatie Museumpark beschikt het Cluster Talen over voldoende leslokalen en zijn er diverse open plekken waar studenten (samen) kunnen werken en leren. De docenten hebben samen een open kantoortuin ingericht - de zogenoemde 'Talentuin' - waar ze elkaar ontmoeten, samenwerken, kalibreren en met en van elkaar leren. Op die plek weten de studenten de docenten ook goed te vinden.

In de deeltijdvariant maakt het Cluster Talen sinds 2018 gebruik van Moodle als elektronische leeromgeving. Moodle biedt de mogelijkheid tot simuleren van klaslokalen en break-out-rooms waarin studenten en docenten kunnen samenwerken. Dit faciliteert het werken met de verschillende blends. Tijdens de audit is gebleken dat de ontwikkeling van de drie blends een iteratief en tijdrovend proces is, maar het wordt door studenten erg gewaardeerd en past bij de uitgangspunten van het experiment leeruitkomsten. Alle betrokkenen zijn zeer te spreken over Moodle. Alle informatie over de studie – de leeruitkomsten, de cursussen, de onderwijsovereenkomst, het (leerwegaafhankelijk) toetsen en beoordelen, de onderwijs- en examenregeling, de stage et cetera - is te vinden in de Hogeschoolgids, in Osiris en/of op Moodle. Uit het studenthoofdstuk is gebleken, dat er nog wel wat kinderziektes zijn voor het inschrijven op toetsen als studenten direct op een hoger niveau een toets willen doen.

Weging en Oordeel: voldoet

Het auditteam is van oordeel dat de deeltijdvarianten in het Cluster Talen worden verzorgd door vakinhoudelijk deskundige, energieke en ontwikkelingsgerichte docenten. De opleidingen besteden veel aandacht aan professionalisering.

De studenten zijn zeer tevreden over de kwaliteit van hun docenten en hun benaderbaarheid en inzet.

Door te werken met concentrische leerlijnen die zijn gekoppeld aan leeruitkomsten op drie niveaus, zorgen de opleidingen ervoor dat studenten flexibel hun studie kunnen doorlopen en waar van toepassing direct op een hoger niveau leeruitkomsten kunnen bewijzen.

De opleidingen zorgen voor een zorgvuldige intakeprocedure en leggen met elke student de leerroute vast in een onderwijsovereenkomst. De opleidingen zorgen er met de verschillende blends voor dat studenten per fase/leerlijn kunnen kiezen voor de leerroute die bij hen past en dat zij de beoogde leeruitkomsten kunnen ontwikkelen. Met behulp van persona's zorgen de opleidingen er tevens voor dat zij binnen de blends leerteams van 4-6 studenten kunnen samenstellen die bij elkaar passen.

Het auditteam zag de ambities van IvL/het Cluster Talen met betrekking tot het zorgen voor binding en het (samen) leren duidelijk terug.

De opleidingen besteden in verschillende leerlijnen en daarbij behorende leeruitkomsten en in verschillende fases/niveaus aandacht aan het ontwikkelen van het onderzoekend vermogen van de studenten.

Het werkplekleren heeft een centrale positie in de opleidingen. Het is waardevol dat de deeltijdstudenten uit het Cluster Talen als ze dat wensen kunnen solliciteren naar een stageplek op een van de 14 opleidingsscholen. Op de werkplek krijgen ze coaching van een WPB'er en vanuit de opleiding van hun SLC'er en in de nabije toekomst op de opleidingsscholen van de

vaste IO'er. De opleidingen zorgen o.a. via de regio-coördinatoren voor expliciete voorlichting van WPB'ers en IO'ers over het werken met leeruitkomsten. Dat acht het auditteam essentieel.

De opleidingen zorgen ervoor dat de studenten hun internationale en interculturele competenties kunnen ontwikkelen.

De huisvesting, de materiële voorzieningen – waaronder de elektronische leeromgeving Moodle - en de informatievoorziening zijn op orde en werken ondersteunend aan de studie. De drie blends die nog in ontwikkeling zijn, worden door studenten erg gewaardeerd. De blends passen bij de uitgangspunten van het experiment leeruitkomsten.

Gelet op de hierboven genoemde sterke elementen in het programma en het deskundige docententeam, komt het auditteam tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 2 voor de deeltijdvariant van de tweedegraadslerarenopleidingen Engels, Duits, Frans en Nederlands.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Aanvullende toelichting voor het experiment leeruitkomsten: De opleiding hanteert een passende vorm van toetsing van de leeruitkomsten. De gehanteerde methoden en instrumenten zijn geschikt voor leerwegaafhankelijk toetsen en beoordelen. De opleiding hanteert een heldere procedure voor toetsing, waarop de examinatoren zijn voorbereid. De examencommissie heeft daarbij een uitgesproken, proactieve rol. Zij hanteert een adequate methode om te borgen dat leeruitkomsten door individuele studenten worden gerealiseerd en dat examinatoren voldoen aan de vereiste kwalificaties om de leeruitkomsten op een eenduidige wijze te toetsen en beoordelen.

Bij deze standaard 3 komen ook bevindingen aan de orde uit de generieke audit bij de Lero die op 12 oktober 2021 plaatsvond. Zo is het toetsbeleid van IvL, de visie van de Lero op het toetsen en beoordelen, het functioneren van de examencommissie en de toetscommissies en de wijze waarop het afstuderen plaatsvindt, tevens van toepassing voor de opleidingen van het Cluster Talen in het experiment leeruitkomsten.

Bevindingen

Het Cluster Talen baseert zich voor het toetsen en beoordelen op het IvL Toetskader. De opleidingen hebben de uitgangspunten in hun gezamenlijk toetsplan 'Cluster Talen flexibele deeltijd' en toetsprogramma geconcretiseerd. In dit plan hebben de opleidingen duidelijk beschreven wat de doelstellingen en de specifieke uitgangspunten zijn van hun toetsprogramma.

Zoals al bij standaard 1 is beschreven, hebben de opleidingen de 240 EC verdeeld over acht eenheden van leren (EvL) van 30 EC. Binnen een EvL toetsen de opleidingen de leerlijnen met maximaal zes summatieve leerwegaafhankelijke toetsen. De toetsing begint voor een deel van de studenten met een startassessment. Op weg naar de summatieve toetsing houdt de student tijdens de colleges of in de online leeromgeving zicht op zijn leerproces via formatieve evaluatie met (peer)feedback, feedup en feedforward.

Zoals al bij standaard 2 is vermeld, hanteren de opleidingen drie blends. Ook in de online blend hebben de opleidingen opdrachten opgenomen, waarmee de student na kan gaan of hij op de juiste weg is in de ontwikkeling van de leeruitkomsten. Docenten en/of peerstudenten (van de leerteams) geven de studenten in elke blend regelmatig feedforward, zodat zij weten waar zij staan. De opleidingen zien – net als de andere opleidingen van de Lero – formatief toetsen/evalueren als een krachtig didactisch middel dat het leren van studenten centraal stelt. Met hun uitgangspunten rondom formatief evalueren en meer holistisch beoordelen sluiten de opleidingen aan bij actuele ontwikkelingen in het onderwijs.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de docenten Talen constructief bezig zijn met de ontwikkeling van leerwegaafhankelijke toetsing passend bij het onderwijsconcept en de eindkwalificaties. De toetsing en bijbehorende validering is goed doordacht en wordt goed geëvalueerd.

De opleidingen sluiten de verschillende leerlijnen af met een brede variatie aan summatieve toetsen, waaronder assessments in verschillende vormen, mondelinge tentamens in verschillende vormen, kennistoetsen in verschillende vormen (onder andere de landelijke kennistoets) en vaardigheidstoetsen. Veel toetsen of assessments zijn een combinatie van verschillende toetsvormen, zoals een presentatie in combinatie met een verslag of een product of een onderzoek met verslaglegging gevolgd door een criteriumgericht interview.

Ook toetsen de opleidingen inmiddels in grotere gehelen dan voorheen. Zo is het aantal toetsen binnen de leerlijn vakdidactiek MVT teruggebracht van zes naar vier.

Het beoordelen van de realisatie van de leeruitkomsten behorend bij de stagelijn, vindt in samenwerking met het werkveld in de scholen plaats.

Zoals al onder standaard 2 is beschreven, kent het curriculum van de opleidingen in het Cluster Talen een concentrische opbouw. De leerwegaafhankelijke toetsen sluiten hier met een concentrische opbouw op aan. Dit maakt het mogelijk dat studenten die een leeruitkomst op een hoger niveau aantonen, automatisch de leeruitkomsten op een langer niveau aantonen. Omdat de leeruitkomsten voor Beroep en Vak van elkaar gescheiden zijn, kan een student die al onderwijservaring heeft maar nog wel het vak moet leren, de toetsen van de beroepslijn direct op een hoger niveau (verdieping of visie) aantonen en wordt hij niet 'opgehouden' omdat hij voor het vak nog in de oriëntatiefase zit. Dit acht auditteam passend bij het flexibel en gepersonaliseerd opleiden en toetsen van deeltijdstudenten.

Studenten kunnen ook zelf met voorstellen komen voor het aantonen van leeruitkomsten. Het auditteam hoorde daarvan een aantal voorbeelden, zoals een powerpoint maken in plaats van een portfolio voor de stage, een website in plaats van een portfolio of het opstellen van een eigen profileringsplan om leeruitkomsten te bewijzen in plaats van het moeten volgen van een minor.

Ook krijgen de studenten al bij de start van de opleiding de mogelijkheid om aan de hand bij bewijsstukken leeruitkomsten te laten valideren.

Validiteit, betrouwbaarheid, inzichtelijkheid

De opleidingen in het Cluster Talen zorgen er op verschillende manieren voor dat de toetsen valide, betrouwbaar en transparant zijn, conform de afspraken in het IvL-toetskader. Dit gebeurt onder andere op de volgende manier:

- de docenten van de leerlijnen komen frequent samen om hun concentrische onderwijs en leerwegaafhankelijke toetsing te ontwikkelen. Bij het ontwikkelen van toetsen hanteert het cluster Talen altijd het zogenoemde vierogenprincipe. De opleidingen hebben een beperkt aantal beoordelingscriteria geformuleerd, waarmee ze een gezamenlijke taal hebben om over de inhoud van de te beoordelen leeruitkomsten te spreken;
- de docenten komen ook samen voor kalibratie. Het eindniveau wordt met regelmaat intern (middels collegiale kalibratie en via de examencommissie) en extern (met andere hogescholen en experts) gevalideerd. Ook brengen de opleidingen toetsen in bij externe kalibratiesessies met zusterinstellingen;
- alle zittende docenten hebben een assessmenttraining gevolgd of zijn daarmee bezig en zijn/worden gecertificeerd assessor;
- de docenten zijn in het bezit van hun BKE of zullen die conform afspraak uiterlijk 2022 behalen. Tevens is het streven van IvL dat er minstens één docent in elk team SKE is gecertificeerd;
- de examencommissie en toetscommissies bewaken de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. (Zie verder de paragraaf 'examencommissie en toetscommissies'.)

Het auditteam heeft ook zelf naar een steekproef van toetsen gekeken en acht deze relevant en passend bij de leeruitkomsten. Het auditteam zag een mooie mix van leerwegaafhankelijke toetsen.

Toetsen in coronatijd

Uit de documentatie en de gesprekken tijdens de audit is gebleken dat alle toetsen in de coronatijd zijn doorgegaan. Sommige toetsen zijn aangepast. De opleidingen hebben de kwaliteit steeds geborgd, door intensieve samenwerking tussen de cursusbeheerder, de leidinggevende, de toetscommissie en de examencommissie.

Examencommissie en toetscommissie

Er is een IvL-brede examencommissie met afgevaardigden vanuit de verschillende lerarenopleidingen. Daarnaast is er vanuit de Lero een toetscommissie per cluster en een toetscommissie 'Breed en bijzonder'. Laatstgenoemde commissie gaat over alle generieke zaken zoals keuzevakken, minoren, zij-instroom en de eindassessments.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de examencommissie en de toetscommissies een centrale rol spelen bij de borging van het eindniveau en acht hen taakvolwassen. De commissies staan aantoonbaar boven de stof en borgen de kwaliteit van het toetsen en beoordelen – de PDCA-cyclus – nauwgezet.

De examencommissie is nauw betrokken (geweest) bij het sinds 2019 ingezette nieuwe afstuderen – afstuderen startbekwaam en afstuderen vakdidactisch onderzoek – op basis van de leerresultaten (LERs) voor de reguliere opleidingen/leeruitkomsten voor de opleidingen in het experiment leeruitkomsten. De examencommissie heeft de toetscommissie gemandateerd om steekproefsgewijs de toetsing op eindniveau te beoordelen. Ieder jaar beoordelen de leden van de toetscommissies een aantal afstudeerwerken en ook het eindassessment. Ook de examencommissie screent eindwerken. De vraag van het auditteam aan de examencommissie of zij al meer tevreden is over het eindniveau in het nieuwe afstuderen vakdidactisch onderzoek vond de commissie enigszins ingewikkeld. Ze bleek toch vooral procedureel naar deze eindwerken te hebben gekeken. Het auditteam beveelt de examencommissie aan om hierin nog een volgende slag te maken. Het auditteam heeft namelijk op basis van eigen waarneming van deze eindwerken nog een aantal vragen bij het (kunnen) beoordelen van de LERs/leeruitkomsten aan de hand van het door de student ingeleverde artikel. (Zie hierover standaard 4.) Gezien de aanzienlijke veranderingen is het belangrijk dat de examencommissie het nieuwe afstuderen monitort c.q. monitort of de studenten in de eindwerken de beoogde leeruitkomsten daadwerkelijk aantonen.

Uit bovenstaande blijkt dat de examencommissie in de coronatijd nauw betrokken was bij het toetsen en beoordelen en alternatieven die er zijn gezocht en geboden.

Ten tijde van de audit is o.a. ook gesproken over de aspecten 'borgen' en 'zorgen'. Leden van de toetscommissies koppelen hun bevindingen terug naar de vakgroepen op basis van hun waarnemingen, maar worden vervolgens regelmatig gevraagd om mee te denken over het verbeteren van toetsen. De examencommissie is voorstander van het oprichten van een toetsexpertcommissie met BKE'ers en SKE'ers die zich met deze 'zorgtaak' gaan bezig houden. Ook het auditteam acht de intentie van de examencommissie om het 'zorgen' en 'borgen' meer te scheiden, belangrijk.

Daarnaast verwacht de examencommissie een verbetering in de expertise van de docenten wanneer zij allen uiterlijk in 2022 hun BKE hebben behaald. Het auditteam acht dit twee belangrijke ontwikkelingen.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de examencommissie en de toetscommissie van het Cluster Talen nauw betrokken zijn bij het leerwegaafhankelijk toetsen en beoordelen van de deeltijdstudenten van het Cluster Talen. De toetscommissie screent de toetsen op kwaliteit en uitvoerbaarheid en op het verband tussen de leeruitkomsten, de toetsvorm en de rubrics. De concentrische toetsen zijn 'gewaarmerkt' en de toetscommissie heeft de hele lijn bekeken. Vanwege de bijzondere positie – de fase van ontwikkeling van de flexibele deeltijd – is een lid van de examencommissie en de toetscommissie speciaal betrokken bij de ontwikkeling van de curricula en bij het toetsen.

Daarnaast heeft de examencommissie in overleg met het management van IvL het Vrijstellingsreglement 'Experiment Leeruitkomsten Cluster Talen' IvL 2021-2022 vastgesteld.

Afstuderen

De ijkpunten van de tweedegraads lerarenopleidingen van IvL om het gerealiseerde niveau van de studenten vast te stellen, zijn voor alle opleidingen (voltijd en deeltijd) gelijk. Dat geldt thans ook nog voor de deeltijdstudenten van het Cluster Talen in het experiment leeruitkomsten. De ijkpunten bestaan uit i) het afstuderen startbekwaam, ii) de Landelijk Kennisbasistoets (LKT) en iii) het vakdidactisch onderzoek.

In het afstuderen startbekwaam toetst het Cluster Talen alle leeruitkomsten, met uitzondering van de leeruitkomsten die toezien op professioneel handelen die in het vakdidactisch afstudeeronderzoek worden afgetoetst. Het afstuderen startbekwaam is clusteroverstijgend vormgegeven. Het vakdidactisch afstudeeronderzoek wordt per cluster/ opleiding vormgegeven.

- i) Het afstuderen startbekwaam bestaat uit drie onderdelen: a) de assessmentles, b)) portfolio afstuderen startbekwaam en c) een criterium gericht interview (cgi). Tijdens de assessmentles toont de student aan dat hij op eindniveau les kan geven in het vak waarvoor hij wordt opgeleid. Het portfolio wordt bestudeerd en het cgi wordt afgenomen door twee assessoren. Minimaal één van beide is onafhankelijk en één van beide heeft bij voorkeur een vergelijkbare vakachtergrond als de student. Het auditteam heeft geconstateerd dat de Lero zich bij het toetsen van het niveau startbekwaam op basis van de LERs/leeruitkomsten steeds meer richting holistisch toetsen beweegt. Zo is er geen sprake (meer) van lijsten met indicatoren bij de LERs/leeruitkomsten en is er voor de assessmentles een observeerbare uitsnede van de LERs/leeruitkomsten gemaakt. Wel heeft de Lero een begrippenlijst bij de LERs/leeruitkomsten opgesteld. Ook krijgen de studenten meer ruimte om eigen keuzes te maken hoe ze de LERs/leeruitkomsten aantonen. Dat is een sterk punt. Dit biedt de studenten de ruimte om een eigen inkleuring te geven aan hun leraarschap. De Lero wil nog meer holistisch gaan beoordelen door de verschillende beoordelingsmomenten en -producten, zoals de assessmentles en het portfolio, op een holistische manier terug te laten komen in het cgi. Tijdens dit cgi brengen de beoordelaars de LERs/leeruitkomsten met elkaar in verband zodat er een totaalbeeld ontstaat van de prestaties van de student.
- ii) LKT: de studenten van de vier lerarenopleidingen talen leggen in het derde of vierde studiejaar de (externe) LKT af. De LKT wordt voor de moderne vreemde talen aangevuld met een extern afgenomen taaltoets:
 - Engels: (C2) Cambridge Proficiency, afgenomen via officiële British Council toetsen;
 - Frans: De TCF (B2+-niveau) Franse taalttest via het uitvoerend orgaan France Education International;
 - Duits: externe toetsing (C1) in samenwerking met andere tweedegraads lerarenopleidingen Duits en het Goethe Instituut Nederlande.Studenten moeten voor de LKT en de taaltoetsen een voldoende hebben behaald alvorens zij hun diploma krijgen.
- iii) vakdidactisch onderzoek: Voor het vakdidactisch onderzoek kan de student kiezen uit twee varianten: 'Worldcafé' en 'Double Loop'. Daarnaast zijn er twee tijdspaden: versneld (twee onderwijsperiodes) of regulier (drie onderwijsperiodes). De opleidingsteams delen de studenten in op tempo.

In de Worldcafé-variant kiest en verheldert de student zelf een eigen vakdidactisch praktijkvraagstuk; een vraagstuk waar hij zelf en/of zijn vakgroep tegenaan loopt. Dit doet hij samen met zijn leerlingen (en eventueel collega's) op de school. Op basis van de analyse van het vraagstuk maakt de student een prototype, voert dit uit, verzamelt gegevens over de werking, en reflecteert op de opbrengsten van de nieuwe aanpak.

In de 'Double-loop'-variant maakt de student een keuze uit een aanbod van artikelen, waarin een aanpak voor een bepaald vakdidactisch praktijkvraagstuk wordt besproken. Deze aanpak vertaalt de student naar zijn eigen onderwijscontext. Vervolgens doorloopt de student

tweemaal een cyclus van het uitproberen, onderzoeken en bijstellen van zijn aanpak. Het geeft de student de mogelijkheid om het prototype grondig aan te scherpen op basis van praktijkervaringen.

Bij beide varianten schrijft de student een onderzoeksverslag: een zogenaamd learning-portfolio en als eindwerk een artikel. De beoordelaars gebruiken bij de beoordeling van beide varianten dezelfde rubrics. Door deze twee varianten aan te bieden, wil de Lero differentiëren, d.w.z. verschillen waarderen en dus beter aansluiten bij de leerstijl en -voorkeur van studenten.

Twee beoordelaars beoordelen onafhankelijk van elkaar het artikel. Na een voldoende beoordeling, presenteert de student zijn onderzoek. Dat gebeurde tot nu toe op de Lero, maar vanaf dit studiejaar 2021-2022 verplaatst de presentatie zich naar de scholen. Zodoende kan het eigen team/kunnen de vakdocenten op de scholen er ook kennis van nemen. Dat acht het auditteam een goed initiatief.

De beide beoordelaars geven ook een oordeel over de presentatie.

Het auditteam is te spreken over de nieuwe richting die de Lero/de opleidingen Engels, Duits, Frans en Nederlands zijn ingeslagen met het afstuderen met een vakdidactisch onderzoek in twee vormen die passen bij de eigen voorkeur/ambities van de student en de afsluiting in de vorm van een artikel. Het auditteam ziet net als de opleidingen de kans dat de studenten door middel van dit type praktijkonderzoek betere leraren worden. Het auditteam heeft echter op basis van zijn eigen waarneming van de artikelen nog een aantal vragen bij de status van dit eindwerk en de mogelijkheid om aan de hand van dit artikel te beoordelen of de student de beoogde leeruitkomsten op het gewenst niveau heeft gerealiseerd. (Zie standaard 4.)

De opleidingen uit het Cluster Talen hebben de intentie om voor 'afstuderen Beroep' en 'afstuderen Vak' een volgende stap te maken en de flexibele principes ook in het afstuderen te integreren, dat wil zeggen: de student bepaalt zelf hoe hij de leeruitkomsten aantoont. In het studiejaar 2021-2022 gaan de opleidingen hiermee aan de slag. Zij verwachten dat de studenten in september 2022 hiermee van start kunnen gaan. Maar ook in de huidige situatie (studiejaar 2021-2022) krijgen de studenten die dat wensen al de mogelijkheid om bij de examencommissie een voorstel voor een integratieve afronding voor te leggen. Het auditteam acht de vervolgstappen die de opleidingen in de flexibilisering willen nemen passend en beveelt de opleidingen aan voortvarend op de ingeslagen weg verder te gaan.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleidingen hebben met het IvL-Toetskader en het daarvan afgeleide toetsplan 'Cluster Talen flexibele deeltijd' en hun toetsprogramma hun toetssysteem goed op orde. De opleidingen toetsen op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier met behulp van gevarieerde toetsvormen of de studenten de beoogde leeruitkomsten op de drie verschillende niveaus hebben bereikt. Met hun uitgangspunten rondom formatief evalueren sluiten de opleidingen aan bij actuele ontwikkelingen in het onderwijs. De docenten talen zijn constructief bezig met de ontwikkeling van leerwegaafhankelijke toetsing passend bij het onderwijsconcept en de eindkwalificaties. De toetsing en bijbehorende validering is goed doordacht en wordt goed geëvalueerd.

Sterk punt van de opleidingen is het concentrisch opbouwen van de toetsen en de mogelijkheid voor studenten om leeruitkomsten direct op een hoger niveau aan te tonen. Dit acht het auditteam passend bij het flexibel en gepersonaliseerd opleiden en toetsen van deeltijdstudenten. Ook bieden de opleidingen ruimte voor het laten valideren van leeruitkomsten aan de hand van eigen bewijzen en het zelf komen met voorstellen voor het aantonen van leeruitkomsten.

IvL zorgt voor adequate professionalisering van de docenten op het gebied van toetsen en beoordelen.

De examencommissie en de toetscommissie Talen spelen een centrale rol bij de borging van het eindniveau. Het auditteam acht hen taakvolwassen. De commissies staan aantoonbaar boven de stof en borgen de kwaliteit van het toetsen en beoordelen nauwgezet.

De examencommissie is nauw betrokken (geweest) bij het sinds 2019 ingezette nieuwe afstuderen en bij het formuleren van de leeruitkomsten en het vrijstellingenbeleid. Het is belangrijk dat de examencommissie monitort of de studenten in de eindwerken de beoogde leeruitkomsten daadwerkelijk aantonen.

De kwaliteit van de toetsing in coronatijd is door alle betrokkenen goed bewaakt.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande positieve punten tot het oordeel 'voldoet' voor deze standaard voor de deeltijdvariant van de tweedegraads lerarenopleidingen Engels, Duits, Frans en Nederlands.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Aanvullende toelichting voor het experiment leeruitkomsten: De toetsen en eindwerken dragen aantoonbaar bij aan het behalen van de leeruitkomsten.

Ten tijde van de audit waren de deeltijdstudenten die in 2018-2019 in de flexibele deeltijdopleidingen waren ingestroomd nog niet afgestudeerd. Het auditteam baseert zich bij deze standaard daarom op de bevindingen met betrekking tot reguliere deeltijdstudenten van de cohorten van voor 2018-2019 (en de voltijdstudenten) die in 2020 en 2021 afstudeerden.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren

Uit evaluaties en gesprekken met vertegenwoordigers vanuit het werkveld en alumni komt een positief beeld naar voren van het gerealiseerde niveau. De Lero en het werkveld willen de studenten opleiden tot de beste leraren voor bijvoorbeeld Zeeland, West-Brabant of de scholen in de grote steden als Rotterdam of Den Haag. De betrokkenen beogen leraren op te leiden die innovatief zijn en een onderzoekende houding hebben. Daarop zijn alle betrokkenen trots. In de scholen worden de docenten in opleiding (DIO's) al snel beschouwd als collega. Ook het gegeven dat schoolbesturen studenten direct na afstuderen een baan aanbieden, duidt voor het auditteam op tevredenheid over het niveau van de afgestudeerden.

Eigen oordeel van het auditteam over het gerealiseerde niveau

Het kern- en vakpanel voor de voltijdvariant en het panel van het experiment leeruitkomsten voor de deeltijdvariant hebben in totaal van acht studenten van de opleidingen Engels, Duits, Frans en Nederlands eindwerken bestudeerd van het vernieuwde afstudeertraject uit 2019-2020 en 2020-2021, verdeeld over de voltijdvariant (inclusief de kopopleidingen) en deeltijdvariant met - waar van toepassing - een spreiding in cijfers. Van drie studenten (twee voltijd en een deeltijd) van elke opleiding bestudeerde het auditteam het volledige dossier bestaande uit de eindwerken vakdidactisch onderzoek en afstuderen startbekwaam. Van de overige studenten bestudeerde het auditteam alleen het eindwerk behorende bij het vakdidactisch onderzoek.

Het auditteam is van oordeel dat de studenten in de verschillende eindwerken hebben aangetoond dat zij beschikken over het niveau dat van een startende tweedegraads leraar Engels, respectievelijk Duits, Frans, Nederlands mag worden verwacht.

De studenten voerden kleine onderzoeken uit in hun eigen schoolpraktijk. De onderwerpen waren actueel en relevant, zoals vmbo en spreekvaardigheid, spreekangst in het vreemde talenonderwijs, gebruik van vlogs als middel om vloeiendheid te verbeteren, al tekenend Frans leren, zelfstandig formuleren van zinnen om de spreekvaardigheid in het Duits te bevorderen, spelonderwijs groeien in schrijfvaardigheid.

Afhankelijk van de keuze voor 'Worldcafé' of 'Double Loop' probeerden de studenten hetgeen ze als mogelijke oplossing hadden gevonden een- of tweemaal uit met de leerlingen in hun klas/school. Daarover schreven zij vervolgens hun artikel. Het auditteam vond het leuk te horen tijdens de audit dat de studenten deze artikelen nu kunnen plaatsen in het Cluster Talen Magazine; een nieuw magazine gemaakt door en voor docenten en studenten van de Lero en ook bestemd voor leraren talen op de scholen. Ook werd het artikel van sommige studenten in het Levende Talen Magazine (LTM)⁶ gepubliceerd.

⁶ LTM: een onafhankelijk, praktijkgericht en journalistiek tijdschrift, uitgegeven door Levende Talen. LTM richt zich in het Nederlands tot talen docenten en alle anderen die beroepshalve of persoonlijk belang stellen in het talenonderwijs.

Zoals al onder standaard 3 is vermeld, heeft het auditteam op basis van zijn eigen waarneming nog een aantal vragen bij de status van het eindwerk vakdidactisch onderzoek en de mogelijkheid om aan de hand van het artikel te beoordelen of de student de beoogde LERs/leeruitkomsten op het gewenste niveau heeft gerealiseerd. Het artikel op zich gaf het auditteam niet in alle gevallen goed zicht op het onderzoekend vermogen van de student en op de LERs die de opleidingen in dit eindwerk willen beoordelen. Daarvoor moest het auditteam ook kennisnemen van het onderliggende onderzoeksverslag: het zogenoemde learning-portfolio. Op basis van het artikel én het learning-portfolio kwam het auditteam tot een oordeel 'voldoende' tot 'goed' voor alle studenten. Het auditteam adviseert de opleidingen scherper te formuleren welke eisen zij stellen aan het artikel en aan het learning-portfolio en te bepalen welke status beide werken hebben en wat zij in ieder van deze werken wensen te beoordelen. In het learning-portfolio zag het auditteam namelijk ook veel (peer)review die van aanvullende waarde bleek te zijn voor het begrijpen wat de student in de praktijk had gedaan en onderzocht. Het auditteam beveelt de opleidingen aan na te gaan of die informatie wordt/moet worden meegewogen door de examinatoren.

In de portfolio's startbekwaam met daarin opgenomen bewijsmaterialen zoals gegeven lessen, lessenseries en andere uitgevoerde activiteiten in de school en reflecties van de student daarop, hebben de studenten aangetoond dat zij de beoogde LERs op het niveau van een startbekwaam leraar Engels, respectievelijk Duits, Frans, Nederlands hebben gerealiseerd. Het auditteam had geen enkele twijfel over het eindniveau van de studenten. Wel wenst het auditteam een kanttekening te maken bij de opzet en leesbaarheid van de portfolio's die het inzag. Veel portfolio's kwamen wat rommelig over. Veelal startte het dossier met tal van cijferlijsten en bevatte het soms ook teveel – in de ogen van het auditteam – niet relevante stukken. Dat maakte het voor de lezer – i.c. de auditor - niet altijd eenvoudig om tot de kern van hetgeen de student wil en moet aantonen, te komen. Het auditteam beveelt de opleidingen aan voor de opzet en inhoud heldere richtlijnen op te stellen zodat er een betere, andere ordening ontstaat die de leesbaarheid van het portfolio ten goede komt.

Weging en Oordeel: voldoet

Het auditteam is van oordeel dat de studenten in hun eindwerken vakdidactisch onderzoek en afstuderen startbekwaam hebben aangetoond dat zij op het vereiste bachelorniveau beschikken over de bekwaamheden van een startbekwaam tweedegraads leraar Engels, respectievelijk Duits, Frans, Nederlands. Daarnaast hebben alle afgestudeerde studenten de landelijke kennisbasistoets met minimaal een voldoende afgesloten. Tevens hebben de studenten Engels, Duits en Frans de externe toets op minimaal niveau C1 (Engels, Duits)/ B2+ (Frans) behaald. Het auditteam beoordeelde alle eindwerken met minimaal een voldoende.

In de artikelen over het vakdidactisch onderzoek hebben de studenten aangetoond dat zij op basis van hun verlegenheidsvraag/probleemstelling over het algemeen een duidelijke onderzoeksvraag hebben geformuleerd, die zij met behulp van verschillende methoden nader hebben onderzocht en in de eigen praktijk hebben uitgetoet. Het auditteam beoordeelt de gekozen onderzoeksonderwerpen als relevant voor de betreffende vakken.

Bij sommige studenten was het evenwel nodig voor het auditteam om naast het artikel ook kennis te nemen van het onderliggende learning portfolio om het gerealiseerde niveau van de student goed te kunnen beoordelen. Verheldering in de verhouding tussen het artikel en het learning portfolio in het beoordelen van het gerealiseerde niveau is nog een aandachtspunt voor de Lero.

In de eindwerken 'afstuderen startbekwaam' hebben de studenten op basis van bewijzen aangetoond dat zij de beoogde LERs hebben gerealiseerd.

Alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld onderschrijven dat het niveau van de afgestudeerden voldoende aansluit op het niveau waarop zij geacht worden in de beroepspraktijk te functioneren. Met name de innovatieve leraar die een onderzoekende houding heeft, werd als kenmerk genoemd.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande tot het oordeel 'voldoet' voor de deeltijdvariant van de tweedegraads lerarenopleidingen Engels, Duits, Frans en Nederlands.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL CLUSTER TALEN

De vakinhoudelijk deskundige, energieke en ontwikkelingsgerichte docenten zorgen ervoor dat zij startbekwame leraren in de talen met een onderzoekende houding opleiden. Door de concentrisch opbouw en de verschillende blends zorgen de opleidingen voor een flexibele leerroute. Dat waarderen de studenten in het experiment leeruitkomsten zeer. Hierdoor en door de focus op binding en (samen) leren, zorgen de opleidingen in het Cluster Talen ervoor dat steeds meer studenten behouden blijven voor het beroep van leraar.

De studenten zijn zeer tevreden over de kwaliteit van hun docenten en hun benaderbaarheid en inzet.

Het auditteam is van oordeel dat de deeltijdvarianten van de tweedegraads lerarenopleidingen Engels, Duits, Frans en Nederlands van Instituut voor Lerarenopleidingen van Hogeschool Rotterdam voldoen aan de vier standaarden van de NVAO. Het eindoordeel luidt daarom 'positief'.

6. AANBEVELINGEN CLUSTER TALEN

- Ga voort op de reeds ingeslagen weg door ervoor te zorgen dat deeltijdstudenten al bij aanvang van de studie een duidelijk(er) beeld hebben van de mogelijkheden die er voor hen zijn om de studie flexibel te volgen via een persoonlijke route die bij hen past en blijf de studenten gedurende de studie stimuleren om te flexibiliseren waar dat mogelijk is.
- Ga voort met de realisatie van het idee om de IO'ers meer te benutten in de coaching van de studenten op de werkplek (de opleidingsschool); ook met het oog op vermindering van de werkdruk van de SLC'ers. Maak hen bewust van het omgaan met leeruitkomsten en flexibel onderwijs.
- Formuleer welke eisen de opleidingen stellen aan het artikel en wat de opleidingen in dit werk beoordelen/ willen beoordelen. Betrek hier de visie op onderzoek bij.
- Stel voor de opzet en inhoud van het portfolio heldere richtlijnen op zodat er een betere, andere ordening ontstaat die de leesbaarheid van het portfolio ten goede komt.
- Ga voort met de plannen om op de weg voor 'afstuderen Beroep' en 'afstuderen Vak'' een volgende stap te maken en de flexibele principes ook in het afstuderen te integreren.
- Zorg dat de voltijd- en deeltijdvariant van de opleidingen dicht bij elkaar blijven en er kruisbestuiving plaats blijft vinden.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Rotterdam opleiding tot leraar vo 2^e graad in Engels deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Rotterdam opleiding tot leraar vo 2^e graad in Duits deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Rotterdam opleiding tot leraar vo 2^e graad in Frans deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Rotterdam opleiding tot leraar vo 2^e graad in Nederlands deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleidingen Opleiding tot leraar voorgezet onderwijs van de tweede graad en Associate degree onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs – Hogeschool Rotterdam – 12 t/m 14 oktober 2021

Dinsdag 12 oktober 2021 Samen Opleiden/Generiek		
Tijd	Onderwerp(en)	Gesprekspartner(s)
08.00-08.45	Vooroverleg panel	Kernpanel en secretarissen
08.45-09.00	Ontvangst door directie en onderwijsmanager Samen Opleiden	<ul style="list-style-type: none"> o Directeur IVL o Manager Samen Opleiden o Onderwijsmanagers Exact o Onderwijsmanagers Talen o Onderwijsmanagers M&M
09.00-09.40	<ul style="list-style-type: none"> - Management: In beeld brengen welke ontwikkelingen zijn doorlopen: <ul style="list-style-type: none"> • Generieke deel van het curriculum • De verschillende routes naar leraarschap • Samen Opleiden en relatie beroepenveld • Pedagogiek/ didactiek/ professionaliseren 	
09.40-09.45	- Introductie markt	
09.45-10.15	Marktopstelling met diverse thema's. In elke hoek van het lokaal een thema (bemand door een docent en student, opleidingsschool):	<ul style="list-style-type: none"> o Directeur IVL o Manager Samen Opleiden o Onderwijsmanagers Exact o Onderwijsmanagers Talen o Onderwijsmanagers M&M
10.15-10.30	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rotterdam connectie: Mentoren op Zuid, Kopopleiding, Statushouders 2. Studiesucces: Grip op Studiesucces en de begeleiding van langstudeerders <p>Koffie</p>	Extra bij de markt: Docenten, Student Statushouders voor de Klas, Student Kopopleiding, MoZ, Adviseur GOS, Peercoach GOS, School coördinatoren OSR, Programmamanagers OSH en Studenten OSH
10.30-11.00	<ol style="list-style-type: none"> 3. Professionalisering docenten: Inwerktraject nieuwe docenten en Didactisch coachen. 4. Samen Opleiden: De samenwerking met de opleidingsscholen uitgelicht. 	
11.00-11.15	Pauze	
11.15-11.45	Examencommissie en toetscommissie over toetsen en gerealiseerd eindniveau (VT, DT en Kopopleiding).	<ul style="list-style-type: none"> o Voorzitter Examencommissie IvL o Voorzitter Toetscommissie Cluster Talen en Lid Examencommissie o Leden Examencommissie o Voorzitter Toetscommissie Cluster Exact en Lid Examencommissie o Voorzitter Toetscommissie Breed en Bijzonder
11.45-12.15	Examencommissie en toetscommissie over toetsen en gerealiseerd eindniveau Flexopleidingen (Talen en TBO)	
12.15-13.00	Lunch	
13.00-13.45	Lectoren en hoofddocenten over de onderzoekslijn	<ul style="list-style-type: none"> o Hoofddocent Cluster Exact o Hoofddocent Cluster Talen o Lector Pedagogiek o Lector Didactiek o Hoofddocent Cluster M&M o Docent onderzoekers
13.45-14.30	Docenten over de ontwikkeling van het nieuwe Generieke Curriculum	<ul style="list-style-type: none"> o Manager Samen Opleiden o Docenten Didactiek o Docenten Pedagogiek o Docenten Professioneel handelen & Werkplaatsen/Werkplekieren o Docent Werkplekieren en Leerresultaten
14.30-14.45	Pauze	

Dinsdag 12 oktober 2021 Samen Opleiden/Generiek		
Tijd	Onderwerp(en)	Gesprekspartner(s)
14.45-15.45	Gesprek met partners uit de opleidingsscholen	<ul style="list-style-type: none"> o Manager Samen Opleiden o Directeur ZAOS, regiegroep IVL o Voorzitter stuurgroep HOS, regiegroep IVL o Projectleider SCOOL, regiegroep IVL o Programmaleider NOD, 4OLS en OSR o Programmaleider OSR o Schoolcoördinator en schoolopleider 's-Gravendreefcollege o Clustercoördinator RPO o Werkplekbegeleider OSR, alumnus o Instituutsopleider OSR/stagecoördinator Niveau 3 o Instituutsopleider RPO/ontwikkelaar ict in het generieke curriculum o Regiocoördinator OSR
15.45-16.00	Pauze	
16.00-16.45	Studenten	<ul style="list-style-type: none"> o Niveau 2, OSR o Niveau 2, RPO o Niveau 4, ZAOS o Niveau 2, RPO o Niveau 4, HOS o Niveau 3, 4OLS o Startende leraar, OSR, afgestudeerd 2021
16.45-17.00	Na-overleg	Kernpanel en secretarissen

Woensdag 13 oktober 2021 Cluster Talen		
Tijd	Onderwerp(en)	Gesprekspartner(s)
08.00-08.30	Vooroverleg panel	Panel en secretaris
08.30-09.00	Ontvangst en presentatie Cluster Talen door onderwijsmanagers en vakgroepcoördinatoren	<ul style="list-style-type: none"> o Onderwijsmanagers o Vakgroepcoördinatoren
09.00-10.00	Markt waar alle opleidingen Cluster Talen vertegenwoordigd zijn	Team cluster Talen voltijd
10.00-10.15	Pauze	
10.15-11.45	Docenten Cluster Talen	<ul style="list-style-type: none"> o Docent Leerlijn vakdidactiek MVT o Docent Leerlijn vakdidactiek Nederlands o Docent Leerlijn Cultuur en Leerlijn Taalvaardigheid o Docent Leerlijn didactiek o Docent Leerlijn pedagogiek o Docent Hoofddocent / praktijk(gericht) onderzoek o Docent Leerlijn (vak)didactiek o Docent Talenwerkgroep stage, leren, werken
10.45-12.15	Studenten Cluster Talen	<ul style="list-style-type: none"> o Student jaar 3, Nederlands o Student jaar 4, Nederlands o Student jaar 3, Duits o Student jaar 3, Frans o Student jaar 4, Frans o Student jaar 3, Engels o Student jaar 3, Engels o Student jaar 3, Engels
12.15-12.45	Lunch	
12.45-13.15	Materiaal inzien Cluster Talen	Panel en secretaris
14.30-15.00	Na overleg Cluster Talen	Panel en secretaris

Woensdag 13 oktober 2021 Cluster M&M en Exact: Geschiedenis/ Biologie/ Maatschappijleer		
Tijd	Onderwerp(en)	Gesprekspartner(s)
08.00-08.30	Vooroverleg panel	Panel en secretaris
08.30-09.00	Ontvangst en presentatie Cluster M&M door onderwijsmanagers en vakgroepcoördinatoren	<ul style="list-style-type: none"> o Onderwijsmanagers o Vakgroepcoördinatoren

Woensdag 13 oktober 2021			
Cluster M&M en Exact: Geschiedenis/ Biologie/ Maatschappijleer			
Tijd	Onderwerp(en)		Gesprekspartner(s)
09.00-10.00	Docenten Geschiedenis		<ul style="list-style-type: none"> ○ Vakgroepcoördinator/ Coördinator Samen Opleiden/ Instituutsopleider/ Ontwikkelaar en Docent Generiek, Samen Opleiden/ SLC jaar 2 ○ Coördinator SKC /Coördinator Introductie/ Vakinhoudelijk & Vakdidactiek/ Instituutsopleider/ SLC jaar 1 ○ Ontwikkelaar en Coördinator Geschiedenis Nederlands/ Vakinhoudelijk & Vakdidactiek, Instituutsopleider/ SLC jaar 1 en jaar 4 ○ Begeleider langstudeerders/ Afstudeercoördinator /Lid Toetscommissie Breed en Bijzonder/Vakinhoudelijk & Vakdidactiek/Instituutsopleider/ SLC jaar 4 ○ Minorcoördinator Digitale Didactiek/ ○ Generieke Vakken/Vakinhoudelijk & Vakdidactiek/ SLC jaar 2
10.00-10.15	Pauze		
10.15-11.15	Studenten Geschiedenis		<ul style="list-style-type: none"> ○ Student Geschiedenis-Nederlands, Voltijd, jaar 1 ○ Student Voltijd, jaar 1 ○ Student Voltijd, jaar 2 ○ Student Voltijd, jaar 3 ○ Student Voltijd, jaar 3 ○ Student Voltijd, jaar 4 ○ Student Voltijd, jaar 5
11.15-12.45	Materiaal inzien Cluster M&M en Geschiedenis		Panel en secretaris
11.45-12.15	Na-overleg Geschiedenis		Panel en secretaris
12.15-12.45	Lunch		
12.45-13.15	Vooroverleg panel Biologie	Vooroverleg panel Maatschappijleer	Biologie: Panel en secretaris Maatschappijleer: Panel en secretaris
13.15-13.45	Ontvangst en presentatie Cluster Exact door onderwijsmanagers en vakgroepcoördinatoren	Pauze panel Maatschappijleer	Exact: <ul style="list-style-type: none"> ○ Onderwijsmanagers ○ Vakgroepcoördinatoren
13.45-14.45	Docenten Biologie	Docenten Maatschappijleer	Biologie: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vakgroepcoördinator en docent ○ Docent en coördinator Grip op Studiesucces ○ Docent, aandachtsgebied jaar 4 en vakdidactisch afstuderen ○ Docent, coördinator internationale minor ○ Coördinator Beroepsvoorbereiding Exact en docent Pedagogiek ○ Docent, aandachtsgebied practica en excursies Maatschappijleer: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vakgroepcoördinator, Docent, Begeleiding jaar 1 ○ Docent, Antropoloog/ Begeleiding jaar 5+ ○ Docent, Onderwijskundige/Begeleiding jaar 5 ○ Hoofddocent Cluster Mens en Maatschappij ○ Docent Onderzoeksvaardigheden
14.45-15.00	Pauze		

Woensdag 13 oktober 2021		
Cluster M&M en Exact: Geschiedenis/ Biologie/ Maatschappijleer		
Tijd	Onderwerp(en)	Gesprekspartner(s)
15.00-16.00	Studenten Biologie	Studenten Maatschappijleer
		Biologie: <ul style="list-style-type: none"> o Student voltijd, jr 1 o Student voltijd, jr 1 o Student voltijd, jr 2 o Student voltijd, jr 3 o Student voltijd, jr 3 o Student voltijd, jr 3 o Student deeltijd, jr 3 o Student deeltijd, jr 4 o Student deeltijd, jr 4 Maatschappijleer: <ul style="list-style-type: none"> o Student Voltijd, jaar 1 o Student Voltijd, jaar 2 o Student Voltijd, jaar 2 o Student Voltijd, jaar 3 o Student Deeltijd, jaar 3 o Student Voltijd, jaar 5 o Student Voltijd, jaar 5 o Alumnus
16.00-16.30	Materiaal inzien Cluster Exact en Biologie	Materiaal inzien Cluster M&M en Maatschappijleer
		Biologie: Panel en secretaris Maatschappijleer: Panel en secretaris
16.30-17.00	Na-overleg Biologie	Na-overleg Maatschappijleer
		Biologie: Panel en secretaris Maatschappijleer: Panel en secretaris
17.00-17.30	Intern overleg kernpanel	
		Kernpanel en secretarissen

Donderdag 14 oktober 2021		
Flex Talen en TBO		
Tijd	Onderwerp(en)	Gesprekspartner(s)
08:00-08:30	Vooroverleg panel Flexibele route Talen	Panel en secretaris
08:30-09:00	Korte introductie Flexibele leerroute bij Talen door onderwijsmanager en vakgroepcoördinator	<ul style="list-style-type: none"> o Onderwijsmanagers o Projectleiders Experiment o Leeruitkomsten o Vakgroepcoördinatoren
09:00-09:45	Markt waar de verschillende opleidingen uit het Cluster Talen zich kort presenteren	Team Cluster Talen Flex
09:45-10:00	Pauze	
10:00-11:00	Docenten Flex Talen	<ul style="list-style-type: none"> o Leerlijn vakdidactiek o Leerlijn vakdidactiek o Werkveldcommissie en leerlijn beroep o Digitale didactiek en leerlijn cultuur o Werving en Intake o Leerlijn taalvaardigheid en taalbeschouwing o Werkveldcommissie en leerlijn taalvaardigheid o Werkveldcommissie en leerlijn beroep
11:00-12:00	Studenten Flex Talen	<ul style="list-style-type: none"> o Student Engels jaar 3 o Student Engels jaar 2 o Student Duits jaar 4 o Student Frans jaar 3, Duits jaar 2 o Student Nederlands jaar 3 o Student Nederlands jaar 2 o Student Nederlands jaar 2 o Student Nederlands jaar 2
12:00-12:30	Materiaal inzien Flex Talen + TBO	Panel en secretaris
12:30-13:15	Na overleg Talen + vooroverleg TBO + lunch	
13:15-13:45	Introductie Flexibele leerroute bij TBO door onderwijsmanager en vakgroepcoördinator	<ul style="list-style-type: none"> o Onderwijsmanager o Manager o Vakgroepcoördinator en Docent o Vakgroepcoördinator en Docent
13:45-14:45	Docenten Flex TBO	<ul style="list-style-type: none"> o Vakgroepcoördinatoren o Docenten
14:45-15:00	Pauze	
15:00-16:00	Studenten Flex TBO	Studenten

16:00-16:30	Werkveld Flex TBO	<ul style="list-style-type: none"> o ROC Mondriaan, alumnus en schoolopleider o ICloud, alumnus Ad en hybride techniekopleider o Grafisch Lyceum, Alumnus Flex o Kalsbeek College, meerdere docenten in de opleiding gehad o Techniek College, samenwerking maritieme kennisbasis o Atlas College, meerdere docenten in opleiding gehad
16:30-17:00	Na-overleg Flex TBO	Panel en secretaris
17:00-17:30	Vorbereiding terugkoppeling	Panel en secretaris
17:30-18:00	Terugkoppeling samen met kernpanel aan de opleidingen vz kernpanel + vz flex	Kernpanel en secretarissen

Donderdag 14 oktober 2021

Cluster M&M en Exact: Natuurkunde/ Aardrijkskunde/ Economie/ Wiskunde

Tijd	Onderwerp(en)	Gesprekspartner(s)
08.30-09.00	Vooroverleg panel Natuurkunde	Vooroverleg panel Aardrijkskunde Natuurkunde: Panel en secretaris Aardrijkskunde: Panel en secretaris
09.00-10.00	Docenten Natuurkunde	Docenten Aardrijkskunde Natuurkunde: <ul style="list-style-type: none"> o Vakgroepcoördinator en docent o Docenten Aardrijkskunde: <ul style="list-style-type: none"> o Vakgroepcoördinator/ Docent Sociaal Geografisch Leerlijn o Vakgroepcoördinator/ Afstudeercoördinator/ Docent Sociaal Geografisch Leerlijn o Docent Sociaal Geografisch Leerlijn/ Vakdidactiek o Docent Sociaal Geografisch Leerlijn/ Vakdidactiek o Voorzitter Opleidingscommissie/ Docent Sociaal Geografisch Leerlijn/ Vakdidactiek o Docent Fysisch Geografisch Leerlijn o Docent Generieke Leerlijn
10.00-10.15	Pauze	
10.15-11.15	Studenten Natuurkunde	Studenten Aardrijkskunde Natuurkunde: <ul style="list-style-type: none"> o Student voltijd, jaar 1 o Student voltijd, jaar 1 o Student voltijd, jaar 2 o Student voltijd, jaar 2 o Student voltijd, jaar 2 o Student voltijd, jaar 3 o Student voltijd, jaar 3 o Student voltijd, jaar 3 o Student voltijd, jaar 3 Aardrijkskunde: <ul style="list-style-type: none"> o Student Voltijd, jaar 1 o Student Voltijd, jaar 2 o Student Voltijd, jaar 2 o Student Voltijd, jaar 3 o Student Voltijd, jaar 3 o Student Voltijd, jaar 3 o Student Voltijd, jaar 4 o Student Deeltijd, jaar 2 o Student Deeltijd, jaar 4 o Alumnus
11.15-11.45	Materiaal inzien Cluster Exact en Natuurkunde	Materiaal inzien Cluster M&M en Aardrijkskunde Natuurkunde: Panel en secretaris Aardrijkskunde: Panel en secretaris
11.45-12.15	Na-overleg Natuurkunde	Na-overleg Aardrijkskunde Natuurkunde: Panel en secretaris Aardrijkskunde: Panel en secretaris
12.15-13.00	Lunch(pauze) en vooroverleg panel Wiskunde	Lunch(pauze) en vooroverleg panel Economie Exact en Wiskunde: Panel en secretaris M&M en Economie: Panel en secretaris

Donderdag 14 oktober 2021			
Cluster M&M en Exact: Natuurkunde/ Aardrijkskunde/ Economie/ Wiskunde			
Tijd	Onderwerp(en)		Gesprekspartner(s)
13.00-13.30	Materiaal inzien Cluster Exact en Wiskunde	Materiaal inzien Cluster M&M en Economie	Exact en Wiskunde: Panel en secretaris M&M en Economie: Panel en secretaris
13.30-14.30	Docenten Wiskunde	Docenten Economie	Wiskunde: <ul style="list-style-type: none"> o Vakgroepcoördinator en docent o Vakgroepcoördinator en Docent o Docent, jaar 4, sb assessments o Docent, jaar 4, coordinator assessments exact o Docent, coördinator afstuderen, project een goede start o Docent, coördinator afstuderen Economie: <ul style="list-style-type: none"> o Vakgroepcoördinator/Docent Algemeen Economische Leerlijn o Vakgroepcoördinator/ Docent Bedrijfseconomische Leerlijn o Afstudeercoördinator/Docent Generieke leerlijn en Instituutsopleider o Coördinator flexibele deeltijd/Docent Generieke Leerlijn o Docent Bedrijfseconomische Leerlijn o Docent Algemeen Economische Leerlijn en Vakdidactische Leerlijn / Instituutsopleider
14.30-14.45	Pauze		
14.45-15.45	Studenten Wiskunde	Studenten Economie	Wiskunde: <ul style="list-style-type: none"> o Student voltijd, jaar 2 o Student voltijd, jaar 2 o Student voltijd, jaar 2 o Student voltijd, jaar 2 o Student voltijd, jaar 3 o Student voltijd, jaar 4 o Student deeltijd, jaar 3 o Student deeltijd, jaar 1 o Student deeltijd, jaar 1 o Student deeltijd, jaar 4 Economie: <ul style="list-style-type: none"> o Student Voltijd, jaar 1 o Student Voltijd, jaar 2 o Student Voltijd, jaar 2 o Student Voltijd, jaar 3 o Student Voltijd, jaar 4 o Student Deeltijd, jaar 3 o Alumnus
15.45-16.15	Na-overleg Wiskunde	Na-overleg Economie	Wiskunde: Panel en secretaris Economie: Panel en secretaris
16.15-17.15	Intern overleg kernpanel		Kernpanel en secretarissen
17.15-17.30	Pauze		
17.30-18.00	Terugkoppeling aan de opleidingen in het experiment leeruitkomsten door vz flex. Gevolgd door terugkoppeling aan de reguliere opleidingen door vz kernpanel.		Kernpanel en secretarissen

In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleidingen is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen. Omdat het tevens opleidingen betreft in

de pilot flexibilisering zijn deze tevens beoordeeld volgens het protocol 'Beoordeling bestaande experimenten leeruitkomsten' van april 2019.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleidingen geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleidingen. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleidingen, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en -daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleidingen heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleidingen die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleidingen de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Er heeft zich voor het open spreekuur niemand aangemeld.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon en NQA, waarbij Hobéon vijf hogescholen (acht audits) en NQA drie hogescholen (drie audits) heeft beoordeeld. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels.

Voorafgaand aan de audits die in het najaar van 2021 zijn uitgevoerd, heeft er een vooroverleg plaatsgevonden met alle hoofdvorzitters van Hobéon en NQA over de opzet en uitvoering van de audits en over generieke gespreksthema's die de panels in elke audit in elk geval aan de orde zouden willen stellen. Dit betroffen de thema's: i) samen opleiden, ii) onderzoek en iii) flexibilisering.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en dual), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

Samen opleiden en het generieke curriculum

Brondocumenten

- Zelfevaluatierapport Generiek
- Toetsplan Generiek
- Generieke kennisbasis
- Handreiking begeleiding duo-stages en co-teaching
- Leerresultaten
- Memo inzet studenten IvL
- Notitie Begeleiding
- Notitie deeltijdstudenten in de opleidingsscholen
- Organogram
- Prognose Stageplaatsing
- Samenvatting van het generieke curriculum
- Visiestukken generieke leerlijnen
- Verslagen van vergaderingen in het kader van Samen Opleiden

Werkplekieren 2020-2021

- Handleiding 2020-2021 Samen Opleiden N1
- Handleiding 2020-2021 Werkplekieren N2
- Handleiding 2020-2021 Werkplekieren N3
- Handleiding 2020-2021 Werkplekieren N4
- Kennisclip portfolio en bewijsvoering N1
- Stage Niveau 3 – instituutsopleiders
- Stage en assessment startbekwaam N4
- Duo-stages

Kwaliteitszorg

- Evaluatierapport nieuw generiek curriculum Niveau 1 2020-2021
- Nationale Studenten Enquete (NSE)

Programma van de opleidingsscholen

- HOS 2021-2022
- Scool 2021-2022
- ZAOS 2021-2022

Nieuw generiek curriculum in ontwikkeling

- Handleiding 2020-2021 Samen Opleiden N1
- Didactiek Niveau 2 2021-2022
- Pedagogiek Niveau 2 2021-2022
- Didactiek met ICT Niveau 2 2021-2022
- Professioneel Handelen en werkplekieren Niveau 2 2021-2022

Professionalisering Werkplekbegeleider en schoolopleider

- Website
- Factsheet cursus Schoolopleider/coördinator
- Factsheet cursus Werkplekbegeleiders

Documenten IvL-Lero-breed

- Assessmentcentrum
- Landelijk opleidingsprofiel/Bekwaamheidseisen
- Hogeschoolgids IvL Lero/OER
- Handboek kwaliteitszorg IvL

- Internationalisering
- Jaarverslagen toetscommissie Breed en Bijzonder
- Jaarverslag Examencommissie
- Kenniscentrum Talentontwikkeling
- Kennisagenda IvL
- Leerresultaten IvL
- Memo afspraken Regiegroep
- Memo monitor AMC 2020
- Toetskader IvL Lero
- Verslagen Curriculumcommissie
- Verslagen Opleidingscommissie

Cluster Talen

Flexibele deeltijdopleidingen

- Zelfevaluatierapport
- Ons cluster in beeld
- Opleidingsprofiel en toetsing:
 - Opleidingsprofiel cluster Talen flexibele deeltijd
 - Toetsplan
 - Vrijstellingsreglement
 - Regeling aantonen leeruitkomsten
- Brondocumenten:
 - Aanvraag experiment leeruitkomsten
 - Hogeschoolgids: 2019-2020 en 2020-2021
 - Kennisbasis en bekwaamheidseisen: Engels, Frans, Duits, Nederlands, Generiek en Bekwaamheidseisen
 - Organogram
 - Toetsbeleid IvL en kwaliteitsbeleid: Toetsbeleid en Kwaliteitsbeleid
 - Jaarplan cluster Talen
- Kwaliteitszorg:
 - Student
 - Voorbeelden van cursusevaluaties: Lero-Cursusevaluatie-respons – OP4 2020-2021, Cursusevaluatie Lero OP4 – terugkoppeling studenten 2020-2021, Culture & Literature Verdieping 1 2020-2021, Frans en Duits -Vakdidactiek – Visie 2 2020-2021 en Language Skills – Verdieping 2 2020-2021
 - Voorbeelden van curriculumdialogen: Over de curriculumdialoog Frans, Bijlage 1 Notulen Curriculumdialoog Frans, Over de curriculumdialoog Duits en Bijlage 1 voorbeeld product Duits
 - Voorbeelden van periode-evaluaties: PDCA-cyclus Vakdidactiek MVT en Cursus Nederlands
 - Voorbeelden van panelgesprekken: Terugkoppeling studentpanel Engels jaar 1, OP1, 2020-2021 en Terugkoppeling studentpanel Duits jaar 1, OP1, 2020-2021
 - Studenttevredenheid (NSE)
 - Docent
 - Medewerkersonderzoek
 - Werkveld
 - Werkveld: Plan Samen opleidingen Deeltijd Talen 21-22, Overzicht contactmomenten en notities verschillende partijen Samen Opleiden, Presentatie regiegroep en Workshop Schoolopleidersmiddag
 - Experts
 - AMC-rapportage: Audit Rapport AMC 2018 en Auditrapport Experiment flexibilisering deeltijdopleidingen 2020
 - Kwaliteitsbeleid IvL

- Jaarverslagen toets- en examencommissie: Jaarverslag Toetcommissie 2019-2020, Jaarverslag Toetscommissie 2020-2021 en Jaarverslag Eindexamencommissie 2019-2020
- Peerreview en borgingsverslag: Peer review 2e graad FLE en Borgingsverslag 2019-2020
- Visitatierapport 2015
- Rendement
 - Instroom, uitstroom en diplomarendement
- Ons curriculum:
 - Leeruitkomsten
 - Literatuurlijsten/Boekenlijsten: Duits, Engels, Frans en Nederlands (jaar 1 t/m jaar 4 (versneld))
 - Leerlijnen vak: Fictie/Cultuur, Taalbeschouwing en Taalvaardigheid
 - Leerlijnen beroep: Pedagogiek, Didactiek, Vakdidactiek (Moderne Vreemde Talen en Nederlands) en Stage (Leerlijn stage en Cursushandleiding stage DT flex 20-21)
 - Afstuderen vak
 - Afstuderen beroep: Stagehandleiding 2020-2021 en Cursushandleiding afstuderen beroep
 - Geanonimiseerde overzichtslijsten van alle afstudeerders 2019-2020 en 2020-2021: Duits, Engels Frans en Nederlands
- Onze student:
 - Intakeprocedure
 - Onderwijsovereenkomst deeltijd Nederlands 21-22_1.pdf
 - Onderwijsovereenkomst deeltijd Nederlands 21-22_2.pdf
 - Onderwijsovereenkomst deeltijd flex Nederlands 21-22_3.pdf
 - Cursushandleiding profilering 20-21
 - Cursushandleiding Basismodule Talenonderwijs en Digitale Didactiek 2020-2021
- Ons team:
 - Overzicht docentenlijst
 - Overzicht Communities afstuderen
 - Professionaliseringsplan
 - Voorbeelden professionaliseringsbijeenkomsten: Leerlijnanalyse, Leeruitkomsten 3 maart 2020 en Flex-bijeenkomst ontwikkelen 16 oktober 2019
 - Voorbeeld kalibreerbijeenkomsten afstuderen: Terugkoppeling-Fishbowl 15 oktober 2020, Kalibreersessie 15 oktober 2020, Verslag kalibratiesessie 9 februari 2021 en verslag kalibratiesessie 25 maart 2021
 - Voorbeelden kalibreerbijeenkomsten stage: Verslag kalibratie 9 feb 2021 stage DT en verslag kalibratiesessie 25 maart 2021 stage DT
 - Onderzoek door docenten

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Op 21 september en 13 oktober 2021 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de hbo-bacheloropleidingen Opleiding tot leraar voorgezet onderwijs van de tweede graad en Associate degree-opleiding onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs van Hogeschool Rotterdam, onder het nummer 010363. Deze opleidingen behoren tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	HBO Tweedegraads Lerarenopleidingen groep 2
----------------------	---

De secretarissen van het auditpanel beschikken over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleidingen.

Kernpanel

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Drs. R.B. van der Herberg	Voorzitter kernpanel en voorzitter cluster M&M	De heer Van der Herberg is ervaren en gecertificeerd lead auditor en was tot december 2018 partner bij Hobéon Groep te Den Haag. Daarvoor was hij rector van het Minkema College in Woerden. De heer Van der Herberg houdt zich bezig met audits in het hoger onderwijs en advisering van ho, mbo, vo en po op het gebied van kwaliteitszorg (o.a. INK), excellentie en duurzaamheidsvraagstukken.
Dr. B. Koster	Lid kernpanel en voorzitter cluster Talen	De heer Koster is werkzaam als Lector Meesterschap/Werkplekieren bij Fontys Lerarenopleiding en Lerarenopleider en is actief als trainer/opleider bij 'Bob Koster Randon Opleiden'. De heer Koster is gepromoveerd in de Sociale Wetenschappen / Onderwijskunde aan de Universiteit Utrecht.
Drs. H.M. Claessen	Lid kernpanel en voorzitter cluster Exact	De heer Claessen is werkzaam als eigenaar van Harry Claessen Onderwijs Advies & Support; voorheen rector van Twents Carmelcollege. De heer Claessen behaalde zijn doctoraal in de scheikunde in '76 aan de katholieke Universiteit te Nijmegen. In 2008 voltooide hij de masteropleiding Management in Education bij Tias Nimbis.
D. Da Silva Valadares	Studentlid kernpanel en studentlid clusterpanel Talen en experiment leeruitkomsten Talen en TBO	De heer Da Silva Valadares is derdejaars student aan de lerarenopleiding Natuurkunde/Scheikunde van Fontys Tilburg.

Panel experiment leeruitkomsten Cluster Talen

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
M. Laarman	Voorzitter Experiment leeruitkomsten	De heer Laarman is werkzaam als teamleider lerarenopleidingen beroepsonderwijs en contractonderwijs aan de Hogeschool van Amsterdam. De heer Laarman heeft aan de Pedagogische Hogeschool Nederland de tweedegraads lerarenopleiding Consumptieve technieken behaald. Ook heeft hij de Master SEN afgerond aan de Hogeschool Utrecht.

Drs. M. Scholman	Vakdeskundige Talen flex	Mevrouw Scholman is werkzaam als directeur Dienst Onderwijs en Onderzoekskwaliteit aan NHL Stenden en was daarvoor werkzaam als hoofd van de tweedegraads lerarenopleidingen aan NHL Stenden. Mevrouw Scholman heeft haar doctoraal Algemene Taalwetenschap behaald (specialisatie Taalontwikkelingsstoornissen) en de Master Applied Linguistics afgerond, beide aan de Rijksuniversiteit Groningen. Ook heeft ze haar master Leraar Nederlands behaald aan NHL Stenden.
------------------	--------------------------	---

Secretarissen

G.C. Versluis	Secretaris (kernpanel, cluster Talen en experiment leeruitkomsten Talen en TBO)	Mevrouw Versluis is werkzaam als adviseur bij Hobéon en is NVAO-getraind secretaris.
---------------	---	--

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl